Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гараһан | № 160 (14180) | 1973 оной июлиин 10, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ХҮРШЭНЭРЭЙ МҮРЫСӨӨН

БУРЯАДАЙ АССР-эй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН, ЯХАДАЙ АССР-эй АЖАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

1973 оной 1-дэхи хахад жэлэй дүн

	Түсэбэй дүүргэлтэ процент.			1972 оной энэ үеэнхитэй жэшэхэдэ (процентээр)		
	Буряадай АССР	Шэтын область	Яхадай АССР	Буряадай АССР	Шэтын область	Яхадай АССР
Промышленность						
Үйлэдбэрилэгдэһэн бүхы продукци	—	—	—	109	109	109
Худалдагдаһан продукци	103	96	104	109	107	111
Ажалай бүтээсэ	102	91	102	106	107	108
Промышленна предприятинуудай тоо	200	231	201	—	—	—
Тэрэ тоодо продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүйнь (проц.)	19	29	22	—	—	—
Хүдөө ажахы						
Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдалга						
мяхан	136	117	158	111	98	101
һүн	104	116	122	100,8	115	114
үндэгэн	118	114	138	111	118	150
ноохон	182	138	—	117	123	—
Капитальна барилга						
Капитальна барилгада ашаглагдаһанинь (Түбһөө абтаһан мүнгөөр)	96	94	—	97	97	—
Барилга-хабсаралгын хэмжээн	99,2	99	—	102	99,8	—
Буури гэрнүүдэй барилга	79	60	—	57	95	—
Подрядна хүдэлмэриин хэмжээн (өөһэдын хүсөөр)	98	98	—	109	102	—
Ажалшадай эрилтэнүүдые хангалга						
Гэр һууданай талаар	100,9	99,6	104	109	113	114
Худалдаа наймаан						
Гүрэн ба кооперативна худалдаа наймаанай розничнэ эрэгсэлэй эрьеэтэ	99,4	99,2	100,2	104	104	105

МҮНӨӨШЬЕ БЭЛЭН

Зэдын, Захааминай аймагуудай ажахынуудай гүрэндэ худалдаха тарягаа түмэр замай станцин дэргэдэхи ... тушаадаг юм. ... һанай ... сэлые эхээр муудуулһан ... Тарянние шэнэ бодолто тоо ехэ хүдэлмэри ... Иланхаа тарня ... ашаха хүдэлмэриие ... оньһон ... хододоо. Жэшээнь, ... тонно ороохоной ... 2 склад оньһожо ... хүдэлмэри дүүргэнтэжэ ...

... сэбые гурил гаргалгаар майн ... дүүргээ һэн. Нэгэ халаан ... 100 тонно ороoһо хатаагаад ... гаха агрегат заһабарилагдажа бэлэн болгогдобо. Мүн шэ... ургасын ороoһотой ерэһэн ... машина, тракторнуудай ... һаадгүйгөөр буулгаха ... эрэлгэ эндэ бэлэн.

Шэнэ тараанай шанарые ... шалган гаргаха лаборатори... хүдэлмэрилэгшэд бэеэ ... һээр үнихэнэй. Тобшоор ... бэл, ороoһо тарая гүрэн ... тушаан абадаг Зэдын пункт... хүдэлмэрилэгшэд Украи... тарияашадай хандалгатай ... лсаад, гүрэн түрын удха ... хартай энэ ажалда хабаа... сажа байһандаа омогорхо... шэнэ ургасын баялигые ... эн абахаар мүнөөшье бэ... болоод, республикынгаа ... жэлэй ойе угтаба.

Д. АЮШЕЕВ.

ЗАХИЛ ОЛООР ДҮҮРГЭГДЭБЭ

Шэнэ-Бэрээнэй механическэ заһабарилгын заводой коллектив продукци худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргэбэ. Заводой коллектив июнь һарын дүүргэтэр хоёр зуу мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдаа. Тингэжэ республикын колхоз, совхозууд даалгабарияа гадуур тракторай зургаан зуугаад тэргэ, заһабарилагдаһан хорёод трактор, тракторай табан двигатель энэ заводһоо абаба. Автомобильнуудай запасной частьнуудай хэхэдэ хэрэгтэй шэнэ пресс хабсаргагдажа байна. Энэ пресс дүрбэдэхи кварталай эсэс болотор ашаглалгада оруулагдаха юм.

Г. БАМБАРОВ.

Загарай.

ТҮРГӨӨР ДҮҮРГЭХЭ

7 мянганһаа дээшэ хонитой «Родина» колхоз байгша ондо хонин бүриһөө 3200 грамм нооһо хайшалха даабаритай юм. Тиин бии байгаа арга боломжонуудаа хаража үзеэд, 3500 грамм нооһо хайшалхаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахын Забока гэжэ газарта 20 хайшатай оньһожоруулагдамал пункт хүдэлгэгдэжэ, нооһо хайшалха хүдэлмэри түлэг дундаа абажа байнхай. Хайшалагшадай дунда социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Нооһо хайшалагшад «сагаан алта» хуряалгаяа 13—15 үдэрэй туршада үнгэргэхөөр хүдэлнэ.

М. БАТОИН.

Мухар-Шэбэр.

БОГОНИ БОЛЗОРТО

«Гигант» колхозой хонишод «сагаан алта» хуряаха хүдэлмэриеэ эмхи гуримтайгаар захалба. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ тус ажахы 8 мянган ехэ хонидой, 1000 хурьганай нооһо хайшалжа, гүрэндэ 250 центнер нооһо тушааха түсэбтэй юм. Шэнэ-Бэрээн тосхондо хонидой нооһо хайшалдаг оньһожоруулагдамал пункт түхеэрэгдэнхэй. Эндэ 20 электро-хайша хүдэлгэгдэнэ. Пунктые даагшаар Анатолий Лукьянович Чмелев ажаллана.

Ажахын хонишод энэ харюусалгатай хүдэлмэреэ 12 үдэрэй туршада дүүргэхээр шиидэнхэй. Үдэрэй туршада эндэ 750 хониной нооһон хайшалагдана. Мүнөө үедэ Игнат Колесниковэй харууһалдаг 600 эрье хонид хайшалагдаба. Тус ажахын хүдэлмэрилэгшэд хонидой нооһо хайшалха хүдэлмэреэ хараалһан болзортоо һайн шанартайгаар дүүргэхын тула оролдожо байнхай.

В. ОЗЕРОВ.

Загарайн аймаг.

Колхоз, совхозуудай малшадай ажалай бэлэг

Республикамнай гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха арадай ажахын хахад жэлэй түсэб мяхаар 136 процент, һүөөр—104, үндэгөөр — 118, ноoһоор — 182 процент дүүргээ. Нёдондоной энэ үеынхиһөө 2 мянгаад тонно мяхан, 477 тонно һүн, 4 миллион 467 мянган үндэгэн, 2286 центнер ноoһон ехээр бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаһан байна.

1973 оной июлиин 1-эй мэдээн

(Хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Мүрысэгшэ аймагууд	мяхан: дүүргэлтэ	мяхан: нёдондо-нойхитой жэшэхэдэ	һүн: дүүргэлтэ	һүн: нёдондо-нойхитой жэшэхэдэ	үндэгэн: дүүргэлтэ	үндэгэн: нёдондо-нойхитой жэшэхэдэ	ноoһон: дүүргэлтэ	ноoһон: нёдондо-нойхитой жэшэхэдэ
Баргажанай	133	115	104	101	167	300	214	139
Хурамхаанай	134	123	124	120	—	—	284	117
Бэшүүрэй	·139	125	96	96	144	88	131	116
Мухар-Шэбэрэй	124	98	95	91	105	75	130	94
Зэдын	124	105	94	92	134	88	132	111
Сэлэнгын	175	103	110	93	—	—	248	102
Яруунын	135	113	116	115	—	—	191	122
Захааминай	148	111	105	105	—	—	170	106
Загарайн	121	102	91	90	470	157	137	101
Прибайкалиин	187	111	104	102	—	—	—	—
Кабанскын	112	108	109	109	106	71	—	—
Түнхэнэй	176	133	104	100,2	114	113	219	107
Ахын	209	121	134	202	—	—	137	125
Хяагтын	132	105	91	88	135	49	177	123
Улаан-Үдын	187	108	108	105	115	108	300	111
Хэжэнгын	145	165	117	121	—	—	138	114
Хоринн	132	123	106	103	203	206	293	189
Баунтын	193	112	123	116	—	—	—	—
Хойто-Байгалай	287	105	143	171	—	—	—	—
Республика бүхыдөө	136	111	104	100,8	118	111	182	117

Айлшалалга дүүрэбэ

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикада КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныи албанай хэрэгээр айлшалалга дүүрэбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, Болгариин Арадай газар тарялангай холбооной секретарь, Эсэгэ ороной фронтын Национальна Соведэй түрүүлэгшэ Г. Трайков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, Болгариин партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад СССР-эй ба Болгариин гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Софиин аэродром дээрэһээ Н. В. Подгорные мордохуулаа. СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский, НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев мордохуулагшадай дунда байлсаба.

Н. В. Подгорнотой хамта ябалсаһан хүнүүдынь — СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо. Украиныи ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. С. Грушецкий, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Тихонов, Коми АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. А. Безносов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов болон бусад түрэл ороноо бусахаяа гараһан байна.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ БУСАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Подгорный июлиин 8-да Софиһаа Москва бусажа ерэбэ.

Н. В. Подгорнотой суг ябалсаһан хүнүүд Москва бусажа ерээ.

Нүхэд Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор М. А. Яснов, В. П. Рубен, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр А. П. Шитиков, Я. С. Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй министрнүүд, бусад тусхай тушаалтад Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ Н. В. Подгорные угтаа.

Болгариин Арадай Республикын хэрэгүүдээр Советскэ Союзда байдаг саг зуурын этигэмжэтэ К. Атанасов угтагшадай дунда байлсаа.

(ТАСС).

МАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

Буряадай, Дагестанай, Кабардино-Балкариин, Мариин, Мордвагай, Хойто-Осетиин, Удмуртын, Чечено - Ингушай автономито республикануудай, Краснодарска, Ставрополиин хизаарнуудай; Астраханска, Белгородско, Волынска, Гродненско, Кзыл-Ординска, Кировскэ, Куйбышевска, Ленинабадска, Оренбургска, Ростовко, Хойто-Казахстанай, Талды-Курганска, Ульяновска ба Ярославска областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха түрүүшын хахад жэлэй арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэээ.

Краснодарска хизаарта 187 мянган тонно мал ба шубуун, 555 мянган тонно һүн. 598 миллион үндэгэн, 4,8 мянган тонно ноoһон худалдан абтаа. Мал ба шубуу худалдаха хахад жэлэй түсэб 121 процент, һү—109 процент. үндэгэ—117, ноoһо—115 процент дүүргэгдэһэн байна.

Белгородско область 84 мянган тонно мал ба шубуу, 255 мянган тонно һү, 167 миллион үндэгэ, 1555 тонно ноoһо бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагаа.

Оренбургска областиин ажахынууд 79 мянган тонно мал ба шубуу 331 мянган тонно һү, 151 миллион үндэгэ, 6,5 мянган тонно ноoһо гүрэндэ худалдаа.

Буряадай, Дагестанай, Кабардино-Балкариин, Мариин, Мордовагай, Хойто-Осетиин; Удмуртын, Чечено-Ингушай автономито республикануудай, Ставрополиин хизаарай, Астраханска, Волынска, Гродненско, Кзыл-Ординска, Кировскэ, Куйбышевска, Ленинабадска, Ростовско, Хойто-Казахстанай, Талды- Курганска, Ульяновска ба Ярославска областьнуудай ажахынууд гүрэндэ мал ба шубуу, һү, үндэгэ, ноoһо худалдаха талаар тогтоогдоһон нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Мал ажалай продукци бүри элбэгээр абажа, гүрэндэ худалдаха, малай тоо олон болгохо, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мүнөө абажа байна.

А. А. ГРОМЫКЫН ХЭҺЭН МЭДҮҮЛГЭ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной талаар зүблөөндэ хабаадаһан совет делегациие толгойлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хэблэлдэ зорюулан, июлиин 8-да иимэ мэдүүлгэ хээ:

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной талаар зүблөөнэй түрүүшын шата дүүрэбэ. Европо түбиин ерээдүйн түлөө өөһэдынгөө харюусалгые энэ зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй һайнаар мэдэрһыень бидэнэр һаналаа ханангяар тэмдэглэнэбди.

Зүблөөндэ хабаадаһан бүхы 35 ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд гүрэнүүдэйнгээ хараа бодолые бултадаа найруулан хэлээ, зарим ушарта тэдэнэр тодорхой дурадхалнуудые оруулһан байна.

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной шухалын шухала асуудалнуудаар Советскэ Союз дурадхалнуудые оруулһан байна. Европодохи аюулгүй байдалай үндэһэ һуури ба Европын гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай гол ёһонууд тухай Генеральна декларациин проект дурадхагдаһан байха юм.

Экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбооной асуудалнуудаар Германиин Демократическа Республика, Венгриин Арадай Республика дурадхалнуудые оруулаа.

Соёлой харилсаа холбооной асуудалнуудаар Польшын Арадай Республика, Болгариин Арадай Республика дурадхал оруулаа.

Эмхидхэлэй талаар зүблөөнэй хойшолонгуудта хабаатай дурадхалнуудые Чехословакиин Социалис Республика оруулаа.

Зүблөөнэй энэ шатаһаа эхилэн, тэрэнэй үмэнэ табигдажа байһан шухалын шухала асуудалнуудаар һанамжаа мэдэлсэлгын хөөрэлдөөнүүд болоо.

Пленарна заседанинууд дээрэ һанамжануудаа мэдэлсэлгэһээ гадна, зүблөөндэ хабаадагшад заседанинуудай хажуу тээгүүр ашатай туһатай зүбшэлнүүдые хээ.

Оруулагдаһан дурадхалнуудай, мүн саашадаа оруулагдажа болохо дурадхалнуудай зүблөөнэй хоёрдохи шатада һайса хаража үзэгдэхэ байһаниинь ойлгосотой. Зүбшэлэлгын комитедэй хүдэлмэриин үедэ хэлсэгдэһэнэй ёһоор, зүблөөнэй хоёрдохи шата энэ оной августын 29-дэ, зохихо комиссинуудай хүдэлмэри сентябриин 18-да эхилхэ байна.

Зүблөөндэ хабаадагша-гүрэнүүдэй хэлсэжэ тодорхойлһон хараа бодол зүблөөнэй хоёрдохи шатада, тэрэнэй түгэсхэлэй документнүүдэй проектнүүд соо найруулагдаха зэргэтэй. Эдэ проектнүүд Хельсинкидэ зүблөөнэй гурбадахи шатын үедэ баталан абтаха ушартай юм. Унжагайруулангүйгөөр зүблөөе бүхыдэнь үнгэргэхэ шухала гэжэ Советскэ Союз, бусад хэдэ хэдэн гүрэнүүд тоолоно.

Зүблөөнэй саашанхи хүдэлмэриин амжалтатай байха хэрэгтэ туһалхаар шиидэнги байһанаа зүблөөндэ хабаадагшад бултадаа өөһэдынгөө гүрэнүүдэй зүгһөө мэдүүлээ.

Зүблөөнэй нэгэдэхи шатын дүнгүүд, Хельсинкидэхи урид зүбшэлэлгын үедэ бэлдэгдэһэн һанамжа дурадхалнуудтай хамта саашанхи хүдэлмэриин, мүн Европодо бата бэхи эб найрамдал хангаха замдахи түүхэтэ шата боложо үгэхэ ёһотой шиидхэбэринүүдые бэлдэлгын нилээд һайн һуури табижа үгөө.

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко түрүүтэй совет делегаци июлиин 8-да Хельсинкиһээ Москва бусажа ерэбэ.

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөндэ делегаци хабаадаһан байна.

(ТАСС).

СОВЕТ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН САР-та ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

ДАМАСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй совет партийно-правительственна делегациин эндэ ерэһэнэй хүндэлэлдэ зорюулан, САР-тахи совет посольство уулзалга хээ.

ПАСВ-гэй сирийскэ хүтэл, бэриин секретариин орлогшо Мухаммед Джабер Баджбудж, Премьер-Министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Абедль Халим Хаддам, министрнүүд, прогрессивнэ национальна фронтын түбэй хүтэлбэриин, Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин хүтэлбэриин гэшүүд, бусад тусхай тушаалтад уулзалга дээрэ байлсаа.

А. П. Кириленко М. Дж. Баджбудж хоёр үгэ хэлэбэ.

Хүндэтэйгөөр угтадаг Сириин газар дээрэ манай делегациин айлшалалга дүүрэхэеэ байна гээд А. П. Кириленко хэлээ.

Танай гайхамшаг һайхан орондо айлшалхые уриһанайнь түлөө хани барисаата Сириин хүтэлбэрилэгшэдтэ делегациин гэшүүдэй зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө үшөө дахин халуун баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Сириин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной улам гүнзэгыржэ байһые алдарта түүхэтэй, мүнөө шэнэ общество байгуулжа байһан Сириин арадай ажабайдалтай танилсалга. Сириин ажалшадтай — хүдэлмэришэд ба таряашадтай, олониитын түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүд һайнаар харуулжа үгөө. Сириин газар дээрэ манай делегациие хаа хаанагүй хани халуунаар угтаһанда, Советскэ Союзда, манай ленинскэ партида. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ өөртэнь үнэн зүрхэнһөө хүндэтэйгөөр, талархалай мэдэрэлтэйгээр хандаһанда һаналаа ханангяа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлхые хүсэнэб.

Бэрхэтэй хэсүү эрхэ байдалда өөрынгөө бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа, социальн о-экономическа түрүү шэнэдхэлгэнүүдэй замаар дабшажа байһан Сириин Арабуудай Республикын арадта совет хүнүүд гүнзэгы ехэ хани барисаанай мэдэрэлтэйгээр ба хүндэтэйгөөр мүн лэ хандана.

Эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудһаа израиль сэрэгүүдые гаргаха, Дүтын Зүүн зүгэй бүхы гүрэнүүд болон арадуудай, тэрэ тоодо Палестиныи араб арадай хуулита эрхые хангаха ябадал хараадаа абан, тус районд бата бэхи, зүб зүйтэй эб найрамдал тогтоожо, Дүтын Зүүн зүгэй бэрхэшээлтэ байдалые гуримшуулхын түлөө Советскэ Союз саашадаашье оролдолго гаргаха гээд А. П. Кириленко үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудта үндэһэлэн, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ политика бэелүүлхэтээ хамта Советскэ Союз хадаа эрхэ сүлөөгэй, дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудые шууд сэхээр дэмжэдэг байна.

Танай орондо маанадай айлшалһан үдэрнүүдые хэзээдэшье мартахагүйбди. Угаа ехэ түүхэтэ ушарые — хүсэтэ Евфрат мүрэнэй һабые хаалгые айлшалха үедөө бидэнэр хараабди. Манай оронуудай харилсаа холбоондо үндэһэлэн, энэ мүрэн дээрэ бодхогдоһон асари ехэ хаалта совет-сириин хани барисаанай хэтэда энэ харилсаа холбоон мүнхын һүлдэ тэмдэг болоно гэжэ бидэнэр таанадтай нэгэн һаналтайгаар тоолонобди.

Манай хоорондохи хани барисаа болон харилсаа холбооной бата бэхи байһыень дахяад лаблахын тулада гайхамшагта ушартай дашарамдуулан, бидэнэр эндэ уулзаабди. Мүнөө таанадые амаршалхадамни, угаа ехэ аятай байна гээд совет айлшадта хандан, М. Дж. Баджбудж хэлээ. Эдэ харилсаанууд манай партинуудай, арадуудай болон оронуудай аша туһада, империализм, сионизм болон хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр манай хэдэг хамтын тэмсэлые бэхижүүлгэдэ тааруугаар саг үргэлжэ хүгжэжэ байг лэ.

Июлиин 5 — Евфрат мүрэнэй һабые хаалгын үдэр — манай ороной, манай арадай түүхэдэхи гайхамшаг үдэр сүлөөрхые, дэбжэхые, арадуудай хоорондо хани барисаатай байхые, хамагай түрүүндэ Советскэ Союзтай хани барисаатай байхые эрмэлзэдэгэймнай тодо гэршэ мүн.

Сириин-совет хани барисаан, энэ асари ехэ түхеэрэлгэ бодхохо бата бэхи үндэһэ һуури боложо үгөө. Энэ хани барисаан манай арадай тэсэбэри хатуужалые бэхижүүлгэдэ туһалаа, тон бэрхэтэй хэсүү үенүүдтэ тэрэнние дэмжэээ.

Манай оронуудай хоорондохи экономическа холбоон үргэдэн хүгжэнэ гээд М. Дж. Баджбудж онсолон тэмдэглээ. Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай олон талын харилсаа холбоон улам бүри бэхижэнэ. Араб газар дээрэ сионис империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгын үргэлжэлүүлэгдэжэ байһан бэрхэтэй хэсүү эрхэ байдалда энэ харилсаа холбоон тусгаар удха шанартай.

Евфрадай асари ехэ хаалтые бодхолгын үедэ байгуулагдаһан манай харилсаа холбоон хэни барисаата Советскэ Союзай арадуудтай, эрхэ сүлөөгэй, дэбжэлтын хэрэгэй аша туһада тааруугаар, тэрэнэй алдарта партитай манай арадай ба партиин хани барисаа, харилсаа холбоо бэхижүүлэн үргэдхэлгэдэ бэһа нэгэ шухала туһа нэмэри болохо гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди гээд М. Дж. Баджбудж хэлээ.

ДАМАСК. (ТАСС-ай тусхай корр.). Совет партийно-правительственна делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко Араб социалис дэбжэлтын партиин генеральна секретариин орлогшо Абдалла Ахмар хоёр июлиин 8-да эндэ уулзаа.

Ехэ илалтаарнь — Евфрат мүрэнэй һабые хаажа, Евфрадай гидроэнергетическэ ехэ барилгын түрүүшын шатые амжалтатайгаар түгэсхэһэнтэйнь дашарамдуулан, Сириин арадые, ПАСВ-гэй хүтэлбэриие А. П. Кириленко хөөрэлдөөнэй үедэ амаршалаа.

Элдэб һалбаринуудай талаар Сириин Арабуудай Республикада үзүүлдэг туһаламжын түлөө Советскэ Союзда Абдалла Ахмар ехэ баясхалан хүргөө. ПАСВ КПСС хоёрой хоорондо дүй дүршэлөө халан абалсалгые амжалтатайгаар хүгжөөхэ, саашадань үргэдхэхэ шухала байһые тэмдэглээ, империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ талаар хоёр партиин хүсэл эрмэлзэлгын адли байһые тэрэ заагаа. Эдэ холбоо барисаа саашадань бэхижүүлэн хүгжөөхын тулада бидэнэр саашадаашье бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргахабди гээд Абдалла Ахмар онсолон тэмдэглээ.

Уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

М. С. Соломенцев Улаан-Үдэһөө мордобо

УЛААН-ҮДЭ. (ТАСС). Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай һайндэртэ эндэ ерэжэ хабаадалсаһан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев Буряадай АССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкые хараа. Энэ выставкэ республикын ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа, Улаан-Үдэдэ нээгдэһэн байгаа. Тэрэ авиационно заводто хүрөө, автономито республикын партийно-ажахын эдэбхитэдтэй уулзаа.

М. С. Соломенцев июлиин 8-да Улаан-Үдэһөө мордоо.

СОВЕТ КОСМОНАВТНУУД США ОРОХОЁО МОРДОБО

«Союз-Аполлон» программаар жолоодогдодог онгосонуудаар хамтаараа ниидэлгые бэлдэлгэдэ хабаадалсаһан бүлэг совет мэргэжэлтэд ба космонавтнууд США орохоёо июлиин 8-да Москваһаа мордобо. Тэрэнэй составта — СССР-эй Науконуудай академиин гэшүүн-корреспондент К. Д. Бушуев — советскэ талаһаа ниидэлгын проектын техническэ директор, СССР-эй лётчик-космонавтнууд В. А. Шаталов, А. С. Елисеев, А. А. Леонов, А. Н. Кубасов, А. В. Филипченко, Н. Н. Рукавишников, космонавтнууд В. А. Джанибеков, Б. Д. Андреев, Ю. В. Романенко, А. С. Иванченков, мүн совет инженернүүд оролсоно.

Замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлхэ ба хэрэглэхэ талаар харилсаа холбоон тухай СССР США хоёрой хоорондохи хэлсээнэй ёһоор, тэдэнэр хэгдэхэеэ байһан ниидэлгэдэ бэлдэхэ талаар американ ханинартаяа хамтынгаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ юм

(ТАСС).

ДЭЛХЭЙН БҮХЫ ХҮНҮҮДТЭ ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАНГАХА

Хоёрдохи зүбшэлэлгын уулзалга июлиин 7-до Москвада Союзуудай байшангай Колонно зал соо нээгдэбэ. 70 гаран ороной, 50 гаран уласхоорондын организациин түлөөлэгшэд уулзалгада хабаадана. Тэдэнэр хадаа эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессэй дашарамдуулан оронуудта хэгдэһэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые гурбан үдэрэй турша соо хаража үзэхэ, уласхоорондын энэ шухала хуралдаанда бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ талаар саашанхи ажал ябуулгын түхэл маяг ба онол аргануудые хараалан тодорхойлхо байна.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессто туһалха совет комитедэй түрүүлэгшэ М. В. Зимянин уласхоорондын уулзалгые нээгээ.

Конгресс зарлаха һанамжа бүхы түбиин оронуудта улам бүри үргэнөөр дэмжэгдэдэг боложо байна. Энэ хадаа уласхоорондын оршон байдал һайжаруулгаар горитойхон амжалтануудай туйлагдаһаар тодорхойлогдоно гээд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Ромеш Чандра үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. США-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй айлшалалгын, СССР США хоёрой хоорондо баталагдаһан хэлсээнүүдэй шухала удха шанартай байһые Р. Чандра тусгаар тэмдэглээ. Эдэ хэлсээнүүд ядерна дайнай аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байдаг арадуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ хүсэдөөр тааралдана гээд тэрэ мэдүүлээ.

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын ленинскэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, Л. И. Брежневые Ромеш Чандра халуунаар амаршалаа. Энэ шан хадаа Л. И. Брежневэй угаа ехэ габьяае, хамагай түрүүндэ, КПСС-эй XXIV съездын хараалһан эб найрамдалай программые, дэлхэйн бүхы арадуудай зүгһөө улам бүри ехээр дэмжэгдэдэг боложо байһан программые бэелүүлхэ талаар тэрэнэй хэһэн хүдэлмэриие мэдэрһэн ябадал болоно гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Зүбшэлэлгын уулзалгын хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев хабаадалсаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

НҮЛӨӨНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

«Бурводстрой» трестын Хоринин ПМК хэдэхэн жэлэй саада тээ машинно-мелиоративна станци гэжэ нэрэтэй хүдөө ажахын багахан предприяти байһан юм.

Тэд жэлһээ жэл бүри тэрэнэй материально-техническэ баазань һайжаржа, мүнөө томо предприяти болонхой. Энээнтэй хамта аймагай совхозуудаар, хэдэг хүдэлмэриныше үргэдэнэ, үйлэдбэридөө амжалта туйлана. Үнгэрһэн жэлдэ тус нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын коллектив Анаагай совхоздо 160 гектарта һайжаруулагдаһан бэлшээри байгуулаа. Гадна түсэбһөө гадуур Дэдэ-Тайлсын совхоздо 200 гектар талмай дээрэ иимэ хүдэлмэри хэгдээ. Тэрэшэлэн Хүсөөтын, Зүүн Амгалантын уһалууриин системэнүүд баригдажа ашаглалгада үгтөө, 2.026 гектар сабшалан һөөг бургааһануудһаа сэбэрлэгдэжэ, түсэб үлүүлэгдэһэн байха юм.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, нёдондо жэлдэ тус ПМК-гай коллектив түсэбөөр хараалагдаһан гол хүдэлмэринүүдээ саг болзортонь һайн шанартайгаар дүүргэжэ, России Федерациин мелиораторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ IV кварталай дүнгөөр гурбадахи һуури эзэлжэ, 400 түхэриг шан абаа һэн.

— Энэ жэлдэшье ажал хэрэгнай урагшатай ябана, — гэжэ ПМК-гай начальник коммунист Г. М. Корнаков хөөрэнэ. — Хоринин совхоздо Майла гэжэ газарта сабшалан бэлдэгдээ: — намаг хатааха ханаабууд татагдаа, бусадшье хүдэлмэри хэгдээ. Нэгэдэхи кварталай түсэб 120 процент дүүргэгдэжэ, РСФСР-эй мелиораторнуудай мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байнабди. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, механизмуудые ашаглаха даабари холо үлүүлэгдэһэн, үйлэдбэриин барилганууд хаһа сагтаа ашаглалгада тушаагдаһан байна.

Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ ПМК-гай коллектив ехэхэн уялгануудые абанхай. Жэшээлхэдэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин жэлэй түсэб декабриин 20 болотор, сабшалан һайжаруулха даабари 110 — 115 процент дүүргэхэ, газар уһалха, намаг хатааха хүдэлмэреэ августын 30 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Нүхэр Корнаковой хөөрэһэнэй ёһоор, предприятиин ажал хүдэлмэриин урагшатай һайнаар ябажа байһанда эндэхи коммунистнуудай үүргэнь ехэ юм. Үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ КПСС-эй гэшүүд — барилгашадай бригадир К. Беставашвили, мастер В. Наумов, барилгашад-мелиораторнуудай бригадир Орест Ткачук, слесарь А. Белобородов болон бусад харуулна.

Тэдэнэй жэшээгээр һайжаруулагдаһан бэлшээри байгуулдаг звеное даагша В. Кальков, экскаваторщигууд Г. Томилин, Ц. Мункоев, бульдозеристнүүд И. Хлебников, М. Иванов, шэнэ газар хахалжа байһан трактористнууд В. Сутурин, А. Бондаренко, В. Ткачук, Н. Катаев болон бусад оролдосотой ажалаараа шалгарна.

Предприятиин үйлэдбэриин асуудалнуудта партийна эхин организаци ехэ анхаралаа хандуулна.

— Коллективэй хүдэлмэриин шухала асуудалнууд коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг юм, — гэжэ парторганизациин секретарь Н. Г. Назаренко хөөрэнэ. — Жэшээлхэдэ, март һарада болоһон суглаан дээрэ коллективэй ажалай түлөө коммунистнуудай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ тухай, май һарада — социалис мүрысөө эхмидхэхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, ашатай туһатай ехэ хөөрэлдөөн болоһон байна.

Предприятиин партийна организаци ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй, профсоюзай ба комсомолой организацинуудтай хамта социалис мүрысөөнэй гүрим зохёожо, хүдэлмэришэн бүхэндэ ойлгуулһан байна. Эндэ харуулан ойлгуулха агитацида мүн лэ горитой анхарал хандуулагдана. Хүндэлэлэй самбар бии, «Барилгашан» гэжэ ханын газетэ саг болзортоо гаргагдана. Долоон хоног бүридэ бригада, участогуудта политическэ мэдээсэл үнгэргэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ коммунистнууд — профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ В. Е. Наумов, колоннын начальник Г. М. Корнаков, экономист О. С. Бородина, комсомолой организациин секретарь И. Эрдынеев болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Кадрнуудай, хүдэлмэришэдэй политическэ, экономическа һуралсалда мүн лэ анхарал хандуулагдадаг байна. Политическэ гэгээрэлэй һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ эндэ үйлэдбэриин экономическа ба научна үндэһэ һуури дээрэ эрхилхэ асуудалнууд шудалагдаа. Пропагандист — уһалууриин системэнүүдэй управлениин начальник коммунист А. В. Белоусов хэшээлынь хүтэлбэрилһэн байна.

Мүнөө партийна организациин гол анхарал хадаа юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй түсэб даабари, байгша ондо абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы коллективээ элсүүлхэ, предприятиингаа ажал хэрэгтэ партийна нүлөөгөө улам дээшэлүүлгэдэ хандуулагдана.

Г. ХАГОЕВ.

АМЖАЛТАТАЯА АРЬБАДХАНА

Манай Байгалай загаһанай трестын коллектив байгша оной эхинһээ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна. Түрүүшын хахад жэлэй даабари болзорһоо табан хоногоор урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1.000 центнер загаһа гүрэндэ тушаагаа. Хойто-Байгалай «Победа», Кабанскын «Прибайкалец» колхозуудай ажалшад илангаяа ехэ амжалтатай. Энэ түрүү коллективүүд жэлэйнгээ даабари дүүргэхэ болонхойнууд.

Загаһашаднай шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Һүүлэй арбаад жэл соо загаһа бариха ажал нилээд оньһожоруулагдажа байна. Загаһа баридаг бригада бүхэн моторно онгосонуудаар хангагданхай. Загаһа хүргэхэ, үйлэдбэрилхэ мүнөө үеын оньһон түхеэрэлгэнүүд бии болонхой.

Баргажанай адагай загаһанай консервын заводые абаад үзэе. Үнгэрһэн жэл энэ заводой коллектив 50 жэлэйнгээ ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглээ бэлэй. Энэмнай Буряадай загаһанай промышленностиин эгээл үнинэй, эгээл томо предприятинуудай нэгэниинь мүн болоно. Энэ заводой хүдэлмэришэд урдань жэлдээ оройдоол 40 мянган баанха консервэ хэдэг һэн. Ехэнхи ажал гар хүсөөр хэгдэдэг бэлэй. Мүнөө эндэ бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Жэлдээ 4 миллион 700 мянган баанха консервэ хэгдэдэг болоо. Ойрын жэлнүүдтэ тус комбинадай цехүүд үшөөл үргэдхэгдэжэ, бүри ехэ продукци гаргадаг болохоор хараалагдана.

Тус заводой загаһашад далай дээрэһээ хододоо олзотой бусадаг. И. П. Малогрошевой даадаг бригадын коллектив байгша оной түрүүшын хахад жэл соо 400 центнер загаһа бариха даабаряа 500 центнертэ хүргэжэ, үндэр бүтээсэ туйлаһан байна. Уһа голнууд, далай дээрэ баригдаһан загаһаар һайн шанартай консервэ хэгдэжэ, наймаанда эльгээгдэнэ. Баргажанай адагай загаһанай консервын заводой коллектив саашадаа бүри ехээр продукци гаргажа, ажалшадай эрилтые хангаха гэжэ зоригжонхой.

Яруунын загаһанай заводай коллектив энэ жэл яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Загаһа бариха хахад жэлэй даабари хоёр хоногоор уридшалан дүүргэгдээ. Эндэ дүршэл шадабаритай бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Эдэнэр түрүү арга хэрэглэн хүдэлһэнэйнгөө ашаар хододоо даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаалда хүртэнэ. Н. К. Орловой даадаг бригадын загаһашад баян олзотой бусаһан лэ байдаг. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй даабари дүрбэн жэл соо гэһэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Энэ үүсхэлыень манай Байгалай трестын загаһашад олоороо дэмжэһэн юм.

Н. К. Орловой даадаг бригадын загаһашад юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари байгша он соо дүүргэхэбди гэжэ шэнэ уялга абаһан юм. Эдэнэй ажал хүдэлмэриин дүн гаргаад үзэхэдэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхөөр хэбэртэй. Кабанскын загаһанай заводой үнинэй хүдэлмэришэн И. А. Темниковэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд ажалай түрүүшүүлэй хойно орохогүй гэһэн зорилго урдаа табяад хүдэлнэ. Эдэнэр мүнөө 1974 оной түсэбөөр загаһа барина.

Манай трестын хүдэлмэришэдэй ажал хэрэг тухай хөөрэхэ болоо һаа, һайн юумэн яһала бии. Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабариһаа гадуур 11 мянган центнер загаһа барижа гүрэндөө тушаагаа һэмди. Гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр уялга абаад улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнхайбди.

Манай трестын коллектив загаһа барихынгаа хажуугаар, загаһа үсхэхэ талаар ехэ ажал хэдэг байна. Загаһа үсхэбэрилхэ заводууд үргэдхэгдэнэ. Уһа, голнуудай эрьедэ шэнэ заводууд баригдана. Большереченскэ загаһа үсхэбэрилгын заводой коллектив жэлһээ жэл бүри олон жараахай гаргана. Энэ заводой коллектив урдань 50 миллион жараахай гаргадаг һаа, мүнөө 800 миллион жараахай гаргана. Энэ завод үргэдхэгдэжэ байнхай. Ойрын сагта жэлдээ 1 миллиард 150 миллион жараахай гаргадаг болохоор хараалагдана.

Байгалай омоли үсхэбэрилхэ хүсэ ехэтэй завод Сэлэнгын эрьедэ баригдажа эхилээ. Шэнэ заводой дэргэдэ жэлдээ омолиин 1 миллиард 500 миллион жараахай гаргагдадаг болохо.

Загаһа үсхэбэрилжэ олон болгохо, бэшэ уһа голнуудһаа асарха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байһа[...] Сазан, лещ гэхэ мэтын үнэ[...] загаһан Байгал далайда. тэ[...] шадархи уһа голнууд[...] табигдаһан юм.

Ойрын жэлнүүд соо Бу[...] ряад оронойманай уһа голну[...] загаһаар баян болохо б[...] гэжэ һанагдана. Тиигэхэ[...] элдэб янзын загаһан эл[...] гээр баригдажа, республи[...] кынгаа ажалшадай эрилт[...] улам һайнаар хангадаг бо[...] хо бэзэбди.

Байгалай загаһанай тре[...] тын коллектив жэл бүри [...] гэргэгдэдэг заншалта һайн[...] рөө ажалай бэлэгтэйгэ[...] угтажа байһандаа урма ба[...] тайнууд. Эдэнэр саашада[...] улам эдэбхитэйгээр ажал[...] жа, юһэдэхи табан жэлэй[...] гурбадахи шиидхэхы жэл[...] даабари болзорһоонь ур[...] дүүргэхэ бэзэ.

И. АРТЮНИН,
Байгалай загаһанай трестын таһагай начальник.

Лермонт Раднажапович Бимбаевые таныхагүй хүн гэжэ Улаан-Үдын «Электромашина» заводто үгы юм. Л. Р. Бимбаев олон жэлэй туршада тус заводто хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоо. Тэрэнэй даадаг бригадын коллектив һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргана. Социалис мүрысөөндэ илаһан түрүү бригадада «Буряадай АССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ бригада» гэһэн нэрэ зэргэ һаяшаг олгогдобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Л. Р. Бимбаев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АШАА ЕХЭЭР ШЭРЭХЫН ТУЛА

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистнууд, станциин дежурнанууд, поезднуудые бүридхэгшэд ехэ ашаа шэрэхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Мүнөө олохон машинистнууд электровозуудые сүүдхэдээ 1000 километр замда ябуулжа, ашаа шэрэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Ажалай түрүүшүүлэй үүсхэлые халан абаһан бусад олон хүдэлмэришэд амжалтатай һайнаар хүдэлжэ ябана. Локомотивуудые түргэнөөр ябуулха, ехэ ашаа абажа гарадаг болохо гэһэн хүсэлтэйгөөр ажалланад.

Урдань зарим машинистнууд 3200 тонно ашаа шэрэхэ юмаад, 3050—3100 тонно ашаа абажа гарадаг һэн. Локомотивуудай хүсэд һайнаар ашаглагдадаггүй дээрэһээ ашаа шэрэхэ даабари арай шамай дүүргэгдэдэг, олонхи ушарта дүүргэгдэдэгшьегүй байһан. Энэ хүндэ байдалһаа гарахын тула шэнэ онол арга хэрэглэхэ хэрэгтэй бологдоо бэлэй.

Энээн тушаа машинист А. Я. Емцев бодомжолжо ябадаг, нүхэдтээ зүбшэдэг һэн. Үнгэрһэн жэл Александр Яковлевич ехэ ашаа шэрэһэн состав Петровск-Забайкальский станци тээшэ жолоодожо гараһан. Хада уулын дундуур татагдаһан энэ харгыгаар локомотив жолоодохонь хүндэ юм. Тиимэһээл машинистнүүд энэ харгыгаар ехэ ашаатай составуудые жолоодохоёо айдаг бэлэй. Машинист А. Я. Емцевэй жэшээ олоной анхарал татаба. Мүнөө локомотивна депогой олохон машинистнууд ехэ ашаатай составуудые жолоододог болонхой.

Заримдаа бага ашаатай составууд Эрхүүгэй түмэр замшадһаа абтажа, Улаан-Үдын станци асарагдана. Машинистнуудэй дурадхалаар эндэ шэнэ вагонууд шагтагалагдадаг болонхой. Тиигэжэ Улаан-Үдэ станциһаа ехэ ашаатай составууд ябуулагдажа, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа саг болзор соогоо хүргэгдэнэ. Мүнөө составууд [...] да зэргээр 50 тонноор хү[...] болонхой. Машинистнүүд [...] ашаатай составуудые түргэн[...] ябуулдаг болонхой. Энэ[...] ашаар түмэр замай Ул[...] Үдын станциин коллектив а[...] шэрэхэ табан һарын даа[...] 3,1 процентээр үлүүлэн дү[...] гэһэн байна. Энэ үе соо [...] миллион 216 мянган к[...] ватт-час электрын галай [...] шэ хүсэн арьбалагдаа. [...] станциин коллектив юһэ[...] табан жэлэй гурбадахи ши[...] хэхы жэлэй даабари бол[...] һоонь урид дүүргэхэ гэ[...] уялгаяа дүүргэхээр гүйсэд[...] га боломжотой.

М. СОЛОМЕННЫ[Й]

ЭРХИМҮҮД ТОДОРБО

Газар хахалагшадай заншалта мүрысөөн Мухар-Шэбэртэ үнгэргэгдэбэ. Аймагай колхоз, совхозуудай хэдэн зуугаад механизаторнуудай дундаһаа шалгаржа гараһан 40 гаран тракторист «Заганский» колхозой тракторна 4-дэхи бригадын поли дээрэ мэргэжэл шадабаряа харуулба.

Механизаторнууд плугуудаа тааруулна. Мүрысөөндэ оло дахин хабаадажа, баян дүршэлтэй болоһон, тэрэнэй дүрим һайн шудалһан хуушанай трактористнар түрүүшынхеэ мүрысөөндэ хабаадахаяа ерэһэн залуушуулда заабари үгэнэ, зоригжуулна. «Галя, түрүүшынгээ буураздаа татахадаа мужаагай нүгөөдэ захада ямар нэгэн тэмдэг шэртээд, тэрэнээ алдангүй ябаарай. Гаазаа ехэ бага болгонгүй, трактораа нэгэ жэгдэ ябуулхые оролдо. Мужаагай захада плугаа үргэхэ, табилгандаа ехэл нарила» гэжэ байгаад, 20 гаран жэлэй туршада түрэл «Родина» колхозойнгоо поли дээрэ трактористаар ажалладаг, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Ф. Варфоломеева өөрынгөө һурагша Г. Н. Замбровскаяда заабари үгэнэ. Тээ саанань «Коммунизм» колхозой түлөөлэгшэд Екимовтэниие харанабди. Михаил Иванович Николай хүбүүнтэеэ газар хахалагшадай аймагай мүрысөөндэ хоёрдохи жэлээ хабаадаба. Эсэгэнь үнгэрэгшэ жэлдэ гэнжэтэ тракторта һуухадаа хоёрдохи һуури эзэлээ һэн.

Аймсоведэй гүйсэдкомой үйлэдбэриин управлениин начальник, главна судья М. А. Спиридонов механизаторнуудые мүрысөөнэй зорилго, дүримтэй танилсуулаад, эхилхэ гэһэн дохёо үгэбэ. Табан ДТ, дүрбэн «Беларусь» зэлэ татан, һууриһаа хүдэлжэ, трактористнуудай хоорондо шанга тэмсэл эхилбэ.

Мүрысөөнэй дүрим шанга. ДТ-дэ 0,3 га, «Беларусьта» —0,2 га үгтэнхэй. Буураздаагаа шугамдал сэхээр татаха, сантиметршье далан гаргангүй, 20 сантиметр гүнзэгыдэ нэгэ жэгдээр хахалха зэргэтэй. Шугам бариһан агроном-судья тракторист бүхэнэй ажалые наринаар шалгана. Хэды дахин эрьесэ хэбэб, загуунда ороходоо хэды метр хахалбаб, гүнзэгынь хэдыб, жэгдэнь ямар бэ, далан гарганагүй гү гэжэ наринаар хэмжэнэ, тэмдэглэнэ.

26 наһанһаа дээшэ эрэшүүл соогоо гэнжэтэ тракторта һууһан «Знамя Ленина» колхозой тракторист Д. Ж. Эрдынеев, «Эрдэм» совхозой түлөөлэгшэ М. Н. Попов гэгшэдэй хоорондо түрүү һууриин түлөө шанга тэмсэл болобо. Баал тоололгын болоходо, Попов Эрдынеевһээ нэгэ баалаар түрүүлжэ, чемпион болобо. Залуушуул соогоо «Коммунизм» колхозой тракторист Г. К. Потрачков шалгаржа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Мөөртэ трактораар 26 наһанһаа дээшэ эрэшүүлэй дундаһаа Д. Д. Дугаров (Суулгын совхоз), залуушуул соогоо Н. И. Екимов («Коммунизм» колхоз) гэгшэд чемпион болоо.

Эхэнэрнүүд соогоо «Родина» колхозой түлөөлэгшэд А. Ф. Варфоломеева, Г. Н. Сажина, Г. Н. Замбровская гэгшэд чемпионууд бололой.

Бүхы наһаараа тракторта хүдэлһэн, хуушанай дүршэл шадабари ехэтэй механизаторнуудтай зэргэлээд, хаба шадалаа туршалсаһан һургуулиин һурагшад бултанай анхарал ехээр татаа. Юуб гэхэдэ, бага наһанһаа механизаторай мэргэжэл шэлэжэ, таряашадые халан абахаар бэеэ бэлдэжэ байһан залуу үетэнэй оролдолгоор хуушанай механизаторнууд баясана, урмашана. Тэдэнэрэй онол шадабари юумэ үзэһэн, дүршэлтэй болоһон хуушанай механизаторнуудһаа багашье гээгдэнэгүй. Илангаяа Никольскын дунда һургуулиин һурагша Иван Калашниковай, Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин һурагша Надежда Груднинагай шадабари үндэрөөр сэгнэгдэжэ, тэдэнэр чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Бүхыдөө энэ мүрысөөндэ арбаад һурагшад хабаадаһан байха юм.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Суулгын совхозой үнинэй механизатор Д. Дугаров, «Родина» колхозой трактористка Г. Замбровская гэгшэд.

Н. ПОЛОМОСИНИКОВОЙ фото.

ШУЛУУШАН

Байгша оной түрүүшын [...] хад жэл соо дэлгэрһэн соц[...] лис мүрысөөнэй дүн согсо[...] гаргажа үзэхэдэ, Филипп Се[...] нович Пермяковой даадаг [...] ногой барилгашад эрхимлэ[...] дамжуулгын Улаан вымпел[...] хүртэбэ.

— Бидэнэр саашадаа бү[...] эдэбхитэйгээр ажаллажа, [...] дэхи табан жэлэй гурбад[...] шиидхэхы жэлэй даабари б[...] зорһоонь урид дүүргэхэбди[...] гэжэ Ф. С. Пермяков шиид[...] гээр хэлэжэ байгаа юм. Зв[...] гой гэшүүд: — түргэнөөр, [...] шанартайгаар барилга хэ[...] тула оролдохобди, — [...] аха заха нүхэрөө дэмж[...] байгаа һэн. Эдэнэр халаан[...] риингөө даабари 18—20 [...] центээр үлүүлэн дүүргэдэг [...] лонхой. Үнинэй шулуушан [...] липп Семенович Пермяков [...] лаан соогоо 25 кубометр ха[...] бодхохо даабаряа 3 кубоме[...] тэ хүргэжэ, түрүү ажалай [...] гэр жэшээ харуулба.

Ф. С. Пермяков ажалаа [...] хидхэхэ, хүдэлмэриин са[...] хүсэд ашаглаха хэрэгтэ ехэ [...] харал табидаг. Олон жэл [...] рилга дээрэ хүдэлжэ оло[...] дүй дүршэлөө залуу бари[...] шадта ехэ дуратайгаар [...] жуулдаг. Бии байгаа арга [...] ломжонуудаа сүм хэрэг[...] үдэр бүри эдэбхитэйгээр а[...] лахыень уряалдаг.

Өөрөө 35-хи жэлээ бар[...] дээрэ хүдэлнэ. Улаан-Үд[...] авиационно заводой оло[...] цехүүдэй корпус бодхоолсо[...] Хүдэлмэришэдэй ажаһу[...] Загорск посёлого ни[...] олон байрын гэрнүүдые [...] һан намтартай. Мүнөө 120 [...] лэ айлай орохо гэрэй т[...] барилсажа байна. Ф. С. П[...] мяков энэ барилгаяа бо[...] һоонь урид дүүргэхэ соци[...] уялга абаад, эдэбхи үү[...] тэйгээр ажаллана. Эдэнэр [...] ряадай АССР-эй 50 жэлэй[...] до зорюулан абаһан уял[...] амжалтатайгаар бэелүүлэ[...]

Баян дүршэлтэй бо[...] Филипп Семенович Перм[...] эрхим ажалаараа авиаци[...] заводой барилга-хабсара[...] управлени соо суурхажа [...] һаар.

В. ПЕШНЯЕВ

МЭРГЭЖЭЛТЭД, СЕКРЕТАРЬНАР ҺУРАЛСАНА

Аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз, болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба главна мэргэжэлтэдэй хоёр үдэрэй семинар Закаменск хотодо болобо. «СССР-тэ ажал тухай Хуули сахиха» асуудалаар аймагай прокуророй туһалагша Т. В. Стальдармаева, «Ажал дээрэ гэнэ усал гаргахагүйе сахиха тухай» асуудалаар облпрофсоведэй хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Конюка гэгшэд семинар дээрэ элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Тус асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Семинарта хабаадагшад Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай зарим цехүүдтэ ошожо, тэндэхи ажал хэрэгтэй танилсаһан байна.

* * *

Закаменск хотодо мяханай комбинат, һүнэй продуктнуудай, пивын, хилээмэнэй заводууд бии юм. Эдэ предприятинуудта эдеэ хоолой элдэб янзын продуктнууд үйлэдбэрилэгдэжэ, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээгдэнэ. Нютагтаа үйлэдбэрилэгдэдэг продуктнуудай шанар һайжаруулха асуудал ехэ удха шанартай.

Эдеэ хоолой промышленностиин эдэ предприятинуудай, мүн аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй семинар КПСС-эй Захааминай райком һаяхан үнгэргэбэ. Мяханай продукци, пивэ, сагаан эдеэнэй зүйлнүүдые, хилээмэ болон хилээмэнэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын технологи ба тэдэ продуктнуудые хадагалха гурим тухай асуудалаар дурсадагша предприятинуудай главна технологууд Н. Б. Баймеева, Р. Р. Русанова, Е. Ф. Жаркова, В. И. Суппес гэгшэд семинар дээрэ элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Ф. ДУДАРЕЕВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

СОВЕТ-АВСТРИИН КОММЮНИКЕДЭ ГАР ТАБИГДАБА

ВЕНЭ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Совет-Австриин коммюникедэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Австриин федеральна канцлер Б. Крайский Австриин правительствын Бальха узэлһандахи байшан соо июлиин 5-да гар табиба.

А. Н. Косыгинтай суг ябалсаһан тусхай тушаалта хүнүүд, Австриин правительствын министрнүүд, политическэ ба олониитын ажал ябуулагшад гар табилгын ёһололой үедэ байлсаа.

Тусхайлбал, совет-австриин коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Австриин Республикын федеральна правительствын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин 1973 оной июлиин 2-һоо 5 хүрэтэр Австрида албанай хэрэгээр айлшалаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Венэ болон Линцдэ хүрөө. Тэндэ Австриин политическэ, олониитын болон ажал хэрэгэй хүнүүдэй түлөөлэгшэдтэй ашатай туһатай уулзалганууды хэһэн байна. Австриин хүн зон совет хүндэтэ айлшание хани халуунаар угтаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Австриин Республикын федеральна президент Ф. Йонастай уулзажа, хани халуунаар хөөрэлдөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Австриин федеральна канцлер д-р Б. Крайскитай уулзажа, хөөрэлдөө.

Саг үргэлжэ бэеэ абанги байха политикые Австриин бэелүүлгэ Австри СССР хоёрой хоорондохи хүршэ һайн харилсаа саашаданъ гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ горитой туһа нэмэри бололсоо гэжэ хоёр тала тэмдэглэһэн байна. Энэ политика Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл боложо үгоо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев США-гай президент Р. Никсон хоёрой һаяын хэлсээнүүд уласхоорондын оршон байдал юрэнхыдэнь һайжаруулгада, эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ шэнэ шухала туһа нэмэри болоо гэжэ хоёр тала һанаалаа ханангяар тэмдэглээ. Совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ баталагдаһан хэлсээнүүд амгалан ёһоной харилсаа холбоо хүгжөөхэ, уласхоорондын оршон байдал һайжаруулха хэрэгтэ туһалха гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Европодо аюулгүй байдал бэхижүүлхэ харилсаа холбоо хүгжөөхэ асуудалнуудта хэлсээндэ хабаадагшад тусгаар анхарал хандуулаа. Тэдэнэй һанамжын ёһоор ФРГ-тэй СССР-эй ба ПНР-эй баталһан договорнууд, 1971 оной сентябриин 3-най дүрбэн талын хэлсээн, ГДР ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаануудай үндэһэ һууринууд тухай договор, тэрэшэлэн ЧССР ФРГ хоёрой хоорондо һаяхан гар табигдаһан договор Европодохи гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа горитойгоор һайжаруулха таарамжатай эрхэ байдал бии болгоо.

Европын түүхэдэ шэнэ бүлэг нээжэ үгэхэ ёһотой. Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалаар зүблөөнэй эхилһые хоёр тала һайшаагаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэг хороохо тухай болохоёо байһан хэлсээнүүдэй. Тэрээнтэй дашарамдуулан, Түбэй Европодо абтаха хэмжэнүүдэй шухала удха шанартай байһые правительствануудые толгойлогшонор онсолон тэмдэглэһэн байна.

Вьетнамда дайн байдалдаа болюулха, эб найрамдал һэргээн тогтоохо тухай 1973 оной январиин 27-до Парижда баталагдаһан хэлсээе А. Н. Косыгин, Б. Крайский һайшаагаа. Дүтын Зүүн зүгтэ оршон байдалай шахардуу шанга зандаа байһые хоёр тала һанаагаа зобонгёор тэмдэглээ. Аюулгүйн Соведэй мэдээжэ резолюциин үндэһөөр тус райондо амгалан ёһоной гүримшүүлгэ зүбөөр хэгдэхэ ёһотой гэжэ этигэжэ байһанаа тэдэнэр лаблаа.

Буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудаар хэлсээнүүдэй үедэ тэдэнэр һанамжануудаа һайса мэдэлсээ. Буу зэбсэг хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлалгада бодотоор бэлдэжэ орохо саг тулажа ерээ гэһэн нэгэн адли һанамжа СССР Австри хоёр баримтална.

Хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаха, ядерна зэбсэг хэрэглэлгые хэтэдэнь хорихо шухала гэжэ хоёр ороной правительствануудые толгойлогшонор тоолоно.

Совет-австриин харилсаа саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ һайнаар хаража үзэгдөө. Бүхы һалбаринуудай талаар хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбоо бүри һайжаруулхые хүсэдэг дээрэһээ али али тала холбоо барисаагаа, мүн хоёр талын харилсаануудай асуудалнуудаар, али алинай һонирходог уласхоорондын асуудалнуудаар, хамагай түрүүндэ Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо һайжаруулха асуудалнуудаар мэдээсэлнүүдые абалсалгые бүри эдэбхитэй болгохо байна.

Советскэ Союзай ба Австриин хоорондохи экономическа харилсаануудай хүгжэлтөөр һаналаа ханангы байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлээ. 1971—1975 онуудта эд бараа андалдан абалсаха ба түлөөһэнүүд тухай, экономико-научно-техническэ харилсаа холбоон тухай хэлсээнүүд совет-австриин харилсаа хүгжөөхэ удаан сагай үндэһэ һуури табижа үгөө.

Уласхоорондын ажалай хубаарилгын булюу һайн талые хоёр ороной аша туһада таарууһаар бүхы хэмжээгээр хэрэглэхэ ехэ хүсэлэнтэй байһанаа правительствануудые толгойлогшонор элирхэйлэн мэдүүлээ. Хоёр талын холбоо, хүгжөөлгэдэ, бүхы [...] ропо дээрэ алишье т[...] ашатай туһатай хар[...] холбоо үргэнөөр байгу[...] да туһалхаар бэлэн ба[...] тухайгаа тэдэнэр мэдүү[...]

СССР Австри хоёрой [...] рондо экономическа, на[...] техническэ ба промышл[...] харилсаа холбоо хүг[...] удаан болзорой програм[...] уласхоорондын автомоб[...] харилсаан тухай хэлсэ[...] тэрэшэлэн 1973 — [...] онуудта хоёр талын со[...] ба научна харилсаа бай[...] ха шэнэ программада а[...] лалгын үедэ гар табигд[...]

Советскэ Союзда ал[...] хэрэгээр айлшалхыень [...] риин федеральна канцл[...] Крайскиие СССР-эй [...] нистрнүүдэй Соведэй Т[...] лэгшэ А. Н. Косыгин [...] Энэ уряалынь баярта[...] хүлеэн абтаа. Айлшала[...] болзор дипломадуудаар [...] жуулан тодорхойлогдохо[...]

ОЙН БАЯРАЙ ЖАБХАЛАНТА ДУУНУУД

АЯАР ХОЛЫН Саяан уулын мундаргануудhаа эхилээд, сэнхир хүхэ Витим хүрэтэр, ногоон хязаатай Хяагтаhаа эхилээд, нэмжээ хүбшэтэ Баунт хүрэтэр ойн баярай дуунууд эдэ үдэрнүүдтэ ханхинан зэдэлээ.

Июлиин 7-ной үглөөгүүр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ хүн зон ехэ олооро сугларба. Эндэ аймагуудаймнай түлөөлэгшэд, хүршэ область, республиканууудhаа ерэhэн айлшад байлсана.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Юмжагийн Цеденбал болон бусад үндэр тушаалта айлшад энэ hайндэртэ хабаадалсаба.

Гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн стадион эгээл энэ үедэ үнгэ бүриин сэсэгүүдэй халюуран долгилжо байhан айхабтар ехэ хонхор талые hануулна. Стадионой зүүн ендэр дээрэ В. И. Ленинэй томо дүрэ үлгөөтэй. Тиихэдэ уряа лозунгнууд айхабтар олон. «Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ой мандаха болтогой!», «Буряадай ажалшад. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэгты!», «Арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!» гэhэн уряа лозунгнуудые уншанабди.

Үглөөнэй 10 саг. Кремлиин курантнуудай ханхинахань дуулдана. «Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дурасхаалта Тугуудые угтажа, бултадаа бодохыетнай гуйнабди!» — гэжэ диктор соносхоно. Эдэ тугуудые хиидхүүлhэн машинанууд харгы дээрэ гарана. Тэдэ машинанууд дээрэ — манай алдар суута хүнүүд, Социалис Ажалай, Советскэ Союзай Геройнууд.

Ойн баярай митингые КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев нээжэ, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй hүүлээр КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев гүрэн түрын зүгhөө амаршалгын халуун үгэ хэлэбэ.

Удаань республикымнай Верховно Соведэй депутат, Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист А. М. Баранов үгэ хэлэжэ, хүдэлмэришэн ангиин зүгhөө халуун баяр хүргэбэ. Өөрынгөө коллективэй болон республикын предприятинуудай амжалтанууд тухай нүхэр Баранов тобшохоноор хэлэхэ зуураа, эдэ бүхы илалтанууд түрэл Коммунис партиин хүтэлбэри доро туйлагдаа гэжэ тэмдэглэбэ.

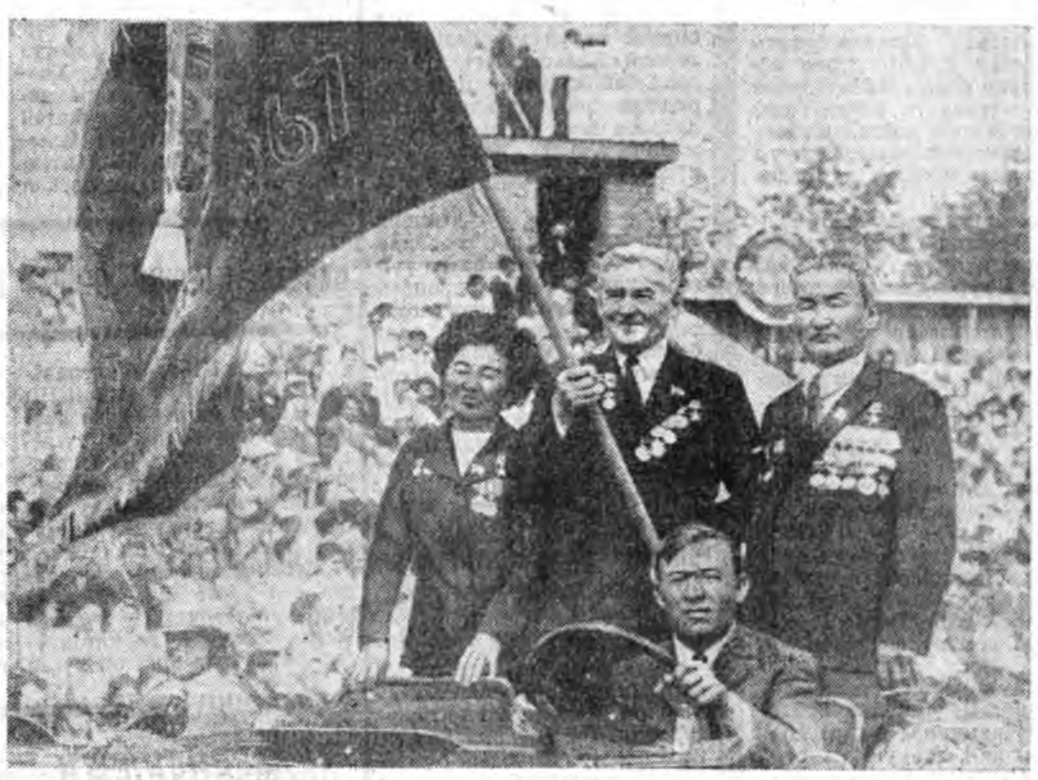
Хориин аймагай суута хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Зоя Жамсаранова ендэртэ гарана. Революциин урда тээ Хори нютагай ажалшадай ямар байдалтай ажаhууhан тухай тобшохоноор хөөрэхэ зуураа, Совет засагай жэлнүүдтэ энэ аймагай танигдашагүй болотороо урган hалбарhые тэмдэглэбэ.

Буряадай эрдэмтэдэй зүгhөө түүхын эрдэмэй доктор Д. Б. Улымжиев амаршалгын үгэ хэлээ. 50 жэл соо Буряадай АССР-тэ гэгээрэл тэдэ айхабтар ехээр хүгжөө. Мүнөө манайда СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиал, дээдэ дүрбэн hургуули, олон тоото техникум, училищинууд манайда бии.

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Владимир Раднаевта үгэ үгтэнэ. Нүхэр Раднаев Буряадай залуушуулай туйлаhан амжалтануудые тобшохоноор тоолоод, саашадаа республикын комсомолшуудай үшөө hайнаар ажаллаха, тэмсэхэ, оролдохо байhан тухай партиин, правительствада найдуулга.

КПСС-эй Центральна Комитедэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ телеграммые энэ митингдэ ня-баадагшад нэгэн дуутаар hайшаан абаба. Энэ телеграммые КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь С. В. Ангапов уншаба.

«Интернационалай» hүртэ аялга стадион дээгүүр ханхинана. Талмай дээрэ 22 машина гаража ерэнэ. Энэмнай юуб гэхэдэ, машина бүхэн дээрэ республикын 19 аймагуудай, Улаан-Үдын гурбан районой хүтэлбэрилэгшэд, ажалай түрүүшүүл ябана ха юм. Аймаг бүхэмнай ойн баярые амжалта түгэс угтаа. Зэдын аймагай машина дээрэ

Социалис Ажалай Герой Е. П. Бутаковые, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир, Ленинэй орденто В. В. Каленовые харанабди. Машина бүхэн дээрэ — ажалай түрүүшүүл.

Стадионой талмай дээрэ спортсменүүд гаража ерэнэ. Үнгэ бүриин тугууд hэбшээ hалхинда намилзан хиидэнэ. Хүдэр залуу хүбүүд, басагадай дорюун алхаса доро талмай доhолходол гэнэ.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй алдарта замай шатануудые харуулhан найруулга экилнэ.

50 жэл... Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ энэмнай богонихон болзор ааб даа. Зүгөөр энэ үнгэрhэн 50 жэл соо Буряад оромнай айхабтар ехээр урган хүгжөө. Манай республикын ажалшадай, хүн зоной зол жаргал аяар 1917 ондо нээрhэн «Аврорын» буудалгаhаа сэхэ эхитэй. Сагаантантай, хариин интервентнүүдтэй тэмсэлдэ Байгал шадарай ажалша хүнүүд буугаа барин бодоно. Стадионой талмай дээрэ морин сэрэг, тачанканууд, броневик гарана. Матросууд болон улаан гвардеецууд дорюунаар алхалалдана. Тиихэ үедэ, 1920-ёод онуудта Россин баруун хизаар — Балтиин далайhаа эхилээд, Алас-Дурна зүг — Номгон далай хүрэтэр Совет засагые тогтоохын түлөө хатуу тэмсэл бусалаа ха юм.

Граждан дайнай ветеранууд, Тарбагатайн партизан отрядай командир И. Михалев, үнинэй коммунист И. Ченкиров гэгшэд машинаhаа буужа, Революциин мүнхэ галые носооно. Энэ мүнхэ галай хажууда эдир пионернүүд хүндэлэлэй харуулда зогсобо.

1923 ондо гүрэн түрымнай түүхэтэ тогтоол гараа hэн. В Ц И К-эй Президиумэй шиидхэбэреэр Бурят-Монголой Автономито Совет Социалис Республика байгуулагдаа бэлэй.

Тэрэ сагhаа хойшо республика доторнай шэнэ байдал байгуулха ажал эршэмтэйгээр эхилээ. Буряадай түрүүшын промышленна предприятинуудай түхэл зурагуудые тээhэн машинанууд талмай дээрэ гарана. Эндэ ЛВРЗ, шэлэй завод, мяханай комбинат, авиационно завод, Зэдын комбинат, ТЭЦ бии.

Стадионой ногоон талмай дээрэ хани барисаан hайндэр эхилнэ. Буряадай республикын түлөөлэгшэд агуу ехэ ород арадай хүбүүд, басагадые хадагтайгаар, хилэмэ, дабhатайгаар угтана. Ёохор наадан эхилнэ. Ород, украин, хатарнууд гүйсэдхэгдэнэ. Залуушуулай вальсын түлэг наяржа байтар, сирэнын шэхэ дүлиирмэ абяан зэдэлшэбэ. Дайн!

Манай совет арадуудай шэнэ hайхан байдалаа түлэг түхеэржэ байтар, «хүрин тахал» — фашистнууд Эхэ орондомнай добтолон орожо, амгалан ажалыемнай hаатуулаа hэмнай. Үсэгэлдэрэй хүбүүд, басагад сэрэгэй хубсаhа үмдэжэ, гартаа буу барижа, Эхэ ороноо хамгаалхаяа бодоно. «Нангин дайн» гэжэ дуунай hүртэ хүгжэм хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ доhолгоно. Энэ дайнда Буряадаймнай олон мянган хүбүүд, басагад ошоо, олониинь баатарай үхэлөөр байлдаан соогуур унаа. Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ манай 34 хүн хүртөө. Тэдэнэй нэгэн, ЛВРЗ-гэй слесарь Сергей Орешков Александр Матросовой баатаршалгые дабтаа hэн.

...Тэрэ баатаршалгые харуулhан найруулга табигдана. Совет армиин сэрэгшэд дайсанай нэгэ бэхижүүлгэдэ добтолно. Автомадуудай нижаганан буудаха, бомбонуудай тэhэрхэ шэхэ дүлиирүүлнэ. Манай сэрэгшэдэй урагшаа дабшаха зам дээрэ дайсанай нэгэ ДОТ буудаад hаланагүй. Сэрэгшэд урагшаа дабшана. Теэд ДОТ соохи пулемет халуун туулга сасаhан зандаа. Тиихэдэнь ротын командир урагшаа харайн гаража, амбразурые бэеэрээ халхалан унана.

Улаан-Үдын паровоз-вагон заhабарилгын заводой слесарь, ахалагша лейтенант Сергей Орешковтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай Левитанай таhил хоолой дуулдана.

Советскэ Союзай Герой, генерал-майор И. В. Балдынов болон дайнай ветеранууд машинаар гүйлгэн ерэнэ. Тэдэнэр машинаhаа буужа, Алдар солын мүнхэ гал носооно. Энэ галай хажууда хүндэлэлэй харуул зогсоодхино.

Генерал-майор И. В. Балдынов залуу сэрэгшэдтэ хандажа, Эхэ ороноо хамгаалхын түлөө шуhа мяхаяа гамнахагүй, үнэн сэхэ хүнүүд болохыень уряална. Сэрэгэй тангаригай үгэнүүд огсомоор зэдэлнэ.

Дайнай hүүлэй жэлнүүд. Мүнөөнэй Буряад орон тухай шүлэгэй мүрнүүд ханхинана. Республикын промышленна предприятинуудай, оперо, баледэй театрай, Борьёогой. Кабанскын совхозуудай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Искра» колхозуудай машинанууд трибуные урдуур hубарин гарана. Зүб даа. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэ коллективүүд ехэхэн хубитаяа оруулаа. Манайда түрүүшүүл олон. Социалис Ажалай Геройнууд, нүхэд Поздеев, Оширов, Тумурова, Немочин, Тучинов болон бусадай нэрэнүүдые республикымнай ажалшад hайн мэдэнэ, тэдэнээр омогорхоно.

Ажалай түрүүшүүл нүхэд Поздеев Клобукова хоёр ажалай Алдар солын мүнхэ гал носооно. Тэрэнэй hүүлээр Б. З. Поздеев ПТУ дүүргэhэн эдир хүбүүд, басагадта хандажа, хүдэлмэришэн ангиин ёhотой халаан болохыень юрөөбэ.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан hайндэр үргэлжэлhөөр. hайхан сагай hалхин стадион дээгүүр урматайгаар үлеэжэ, улаан тугуудай торгондо аятайгаар наадана. Хүхюун хүгжэм замханагүй. Стадионой ендэр бүхэнhөө баяртай дүүнууд зэдэлжэ, hайндэрэй урма зориг абаhаар лэ мэдэгдэнэ.

Табин жэл... Энэ хугасаада ямар ехэ илалтануудые манай буряад арад туйлаа гээшэб! Агуу Октябриин революциин урда тээ гээгдэнги, харанхы мунхаг байдалтай байhан арад мүнөө ямаршье республикаhаа дутахагүй, өөрынгөө хүгжэнги промышленностьтай, мүнөө үе сагайнгаа эрилтэдэ хүрэмэ хүдөө ажахытай, удхаараа социалис түхэл маягаараа үндэhэ яhанай соёл культуратай болобо ха юм.

Манай республикын промышленна предприятинуудай бүтээhэн продукци хариин олохон гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ. Улаан-Үдэдэмнай бүтээгдэhэн самолёдууд Ази, Африкын тэнгэреэр ниидэнэ. «Электромашина», «Теплоприбор» заводуудтамнай хэгдэhэн электродвигательнүүд, приборнууд хилын саадахи гүрэнүүдэй хүн зониие гайхуулна. Нарин сэмбын фабрикымнай басагадай нэхэhэн, долоон үнгэтэ hолонгодол туяарhан бүдүүд Баруун Европын выставкэдэ табигдана, Буряадаймнай артистнар хилын саагуур аяншална. Республикымнай уран зохёолшодой номууд гансашье Москвада хэблэгдэхэhээ гадна, хилын саагуурхи уншагшадай урда hэхэгдэнэ.

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ болоhон энэ hайндэр эдэ бүхы амжалтануудыемнай альган дээрэ мэтээр эли тодоор харуулжа, республикымнай ажалшадай саашадаа улам hайнаар ажаллажа, тэмсэжэ, оролдожо, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ үшөө ехэ хубитаяа оруулха байhыень гэршэлбэ бшуу.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан энэ hайндэр спортсменүүдэй hүртэ алхаса, уран hайханай бүлгэмэй артистнуудай хонгёо аялга дуунууд доро үнгэржэ байна.

* * *

ИЮЛИИН 7-ной үдэшэ стадион дээрэ «Искусствын hайндэр» болоо.

Хүгжэм дуун шангаар наяржа, энэ hайндэр hүл жабхалантайгаар эхилбэ. Буряадай ажалшадые 50 жэлэй ойн баяраарнь амаршалгын огсом үгэнүүд зэдэлнэ. Оркестр композитор А. Новиковой «Демократическа залуушуулай гимные» гүйсэдхэнэ. Стадионой ногоон талмайн тэгэндэхи ендэр дээрэ Эстрадын артистнуудай конкурсын лауреат Олег Милявский гарана. Дмитрий Покрассай бэшэhэн «Минии Буряад орон» гэhэн hүртэ дуун зэдэлнэ.

Энэ искусствын hайндэртэ Москвагай, Ленинградай болон бусад городуудай артистнууд хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, ород оркестр «Боян» гээшын гүйсэдхэhэн дуунуудые хүн зон ехэ hайшаагаа. Тиихэдэ Молдавиин ансамблиин хонгёо аялга дуунуудые, эршэтэй хатарнуудые хүн зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Тиихэдэ уласхоорондын болон бүхэсоюзна конкурснуудай лауреат, Чечено-Ингушай АССР-эй габьяата артист Иосиф Кобзон, РСФСР-эй габьяата артистка киногой актриса Зоя Федорова, РСФСР-эй габьяата артист, киногой актер Петр Глебов, РСФСР-эй габьяата артистка, киногой актриса Наталья Фатеева, Москонцертын артистка Кира Смирнова, СССР-эй арадай артист, Ленинэй шангай лауреат Василий Соловьев-Седой, композитор Александр Флярковский болон бусад артистнууд энэ hайндэртэ хабаадалсаа.

«Байгал» ансамблиин артистнуудай гаража ерэхэдэ, хүн зон нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Ансамблиин бүлэг хатаршад «Хазаар моритойшуул» гэhэн хатар дорюун гоёор гүйсэдхэбэ. Буряадай гургалдай гүүлэhэн, РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкина монгол арадай дуу, «Ургы» гэжэ дуу гүйсэдхэбэ. Тиихэдэ Баир Егоровой гүйсэдхэhэн хальмаг арадай хатар олоной магтаалда хүртэнэ. Буряадай АССР-эй габьяата артистка Клавдия Шулунова «Росси минии зүрхэн соо», «Үдэшын Улаан-Үдэ» гэhэн дуунуудые ханхинуулба. Тэрэнэй hүүлээр РСФСР-эй габьяата артист Петр Глебов гаража, М. Шолоховой «Номгон Дон» гэжэ романhаа хэhэг уншаба.

Артистнууд гаражал байна. СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин хэдэн дуу дуулажа, олоной магтаалда хүртэбэ. Удаань РСФСР-эй габьяата артист Андрей Гончаров хэдэн шүлэгүүдые ханхинаса уншаба.

СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова, артист Алексей Павленко хоёр «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ баледhээ нэгэ хэhэг харуулна.

Буряадай АССР-эй арадай артист Дугаржап Дашиев «Сэндэмэ» гэжэ дуу гүйсэдхэбэ. Мүн тэрэнэй ород арадай дуу дуулахадань, стадион дээрэ hууhан хүн зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Манай айлшан, мэдээжэ композитор Александр Флярковский «Буряадай зүрхэн» гэжэ hая бэшэhэн дуунтаяа олониие танилсуулба.

Искусствын hайндэр үргэлжэлнэ. Артистнууд Лев Хочатуров, Алла Еланская, Буряадай АССР-эй габьяата артист Ким Базарсадаев, Москвагай гүрэнэй филармониин артистка Людмила Соловьева болон бусад дуунуудые дуулажа, сугларагшадые баясуулаа.

Уласхоорондын, бүхэсоюзна конкурснуудай лауреат, Чечено-Ингушай АССР-эй габьяата артист Иосиф Кобзоной гүйсэдхэhэн дуунууд олоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэбэ. Тиихэдэ СССР-эй арадай артист, Ленинэй шангай лауреат Василий Соловьев-Седойтой уулзахада, ехэ hонин байба. Тэрэнэй зохёоhон «Москва шадарай үдэшэнүүд» гэhэн дууе бүхы стадион дуулаба.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан искусствын энэ hайндэр hүр жабхалантайгаар үнгэрбэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ. 2. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дурасхаалта Туг үргэгдэн гараба. Баруун гарhаа: Социалис Ажалай Герой бамша Ц. Номтоев, Социалис Ажалай Герой, ЛВРЗ-гэй токарь Б. Поздеев, Социалис Ажалай Герой, Зэдын аймагай хонишон Г-С. Цыремпилова. 3. Баруун гарhаа: КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ю. Цеденбал, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев, КПСС-эй Яхадай обкомой нэгэдэхи секретарь Г. И. Черяев. 4. Искусствын hайндэр. «Боян» ансамблиин солистка. 5. Молдавиин ансамблиинхид дуу гүйсэдхэнэ.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

УЛААН-ҮДЫН ИППОДРОМ ДЭЭРЭhЭЭ

БУРЯАДАЙ ЗАНШАЛТА hУР ХАРБААН

Хярын оройгоор бадарhан үүрэй толоной hүн сагаан хүшэгэеэ Буряад орон дээгүүрнай татажархихада, ниислэл хотымнай сэсэрлиг, ногоон үйлсэ гудамжа, талмайнуудтахи улаан тугууд, уряа лозунгнууд болон угалзанууд үглөөнэй hэрюухэн hэбшээндэ бүри hайханаар намилзан, хурса наранай элшэдэ бүришье гоё hайханаар холоhоо харагдана. Нээрээшье, алтан ойн баярайнгаа hайндэртэ гоёлойнгоо хубсаhа үмдэhэндэл адли энэ үглөөгүүр Улаан-Үдэ хотомнай сэбэр hайхан болонхой, тротуар, талмай, гудамжа бүхэндэ улаан, ягаан, хүхэ ногоон сэсэг набшаяа надхуулан хүндэмүүшэ ёhoор, hайндэртэ мориhон айлшадаа угтаба бшуу.

«Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ой мандаха болтогой!», «Түсэбтэ юhэдэхи шиидхэхы, гурбадахи жэлэй түсэбые болзорhoонь урид дүүргэе!», «Амар мэндэ, hур харбаан!», Морилжо хайрлыт, ойн баярай hур харбаанай наадандa!» гэhэн уряа лозунгнууд.

Мүнөөдэр — hайндэр. Ленинэй, Октябриин Революциин, Арадуудай Хани Барисаанай орденуудаар шагнагдаhан Буряадаймнай республикын ниислэл хото—Улаан-Үдын үйлсэ, талмайнуудта жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг баярай ошоор сасарhан, хүгжэм, дуугаар элбэг, үнинэй хүлеэгдэhэн hур харбаанай найр зугаа, наада энеэдэ элбэгтэй hайндэр эхилбэ ха юм. Энэ hайндэрнай республикын мүндэлhөөр тэбхэр 50 жэлэй алтан ой hэн тула бүришье hаа, hүрөөтэй, онсо илгаатай байба.

Гурбан орденто Буряад оронoймнай ажалшадые hайндэрөөр амаршалхаяа, саашанхи зам харгы — коммунизм байгуулжа байгаа ажалдаа асари ехэ амжалта илалтануудые туйлахые хүсэхэеэ айлшад олоороо буугаа бшуу.

Эртэ үглөөнhөө эхилээд Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ үйлсөөр, тэндэhээ саашаа Баргажан руу зурыhан асфальт харгыгаар урдаа «Ипподром» гэhэн бэшэгтэй автобусуудай, хажуу таладаа дойбод хээтэй таксинуудай, мүн бэшэшье элдэб мотоцикл, хүнгэн машинануудай hубарилдахань баргаданагүй. Эдэнэр бултадаа Дээдэ-Онгостойн ипподром дээрэ үнгэргэгдэхэ найр наадан тээшэ зорино ха юм.

Мүнөөдэр — эндэмнай алтан ойн баярай ехэ hайндэр. Үнгэ бүриин тугуудаар, уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэhэн ипподромой гурбан ехэ трибунануудта республикымнай ажалшад, айлшад сугларанхай. Ойн баярай хүндэлэлдэ зорюулжа Улаан-Үдэ хотын барилгашад ипподромоо шэнэ проектын ёhoор, богони саг соо барижа дүүргэhэн байгаа.

...Үдэрэй 12 часhaa олон тоото спортсменүүдэй парад-жагсаал болобо. Нара hалхинда хүри улаан болошоhон хүдэр багжагар спортсменүүд өөhэд өөhэдынгөө бүлгэмүүдэй тугуудые намилзуулhаар трибунын урда ерэжэ зогсоно. Спортсменүүдэй парадые хүтэлбэрилэгшэ, республикын категориин судья В. Л. Балдаев республикын ойн баярай hайндэрэй мүрысөөндэ хабаадаха спортсменүүдэй бэлэн боложо жагсаhан тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Б. С. Семеновто элидхэбэ.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн баярай hайндэрэй hур харбаанай найр зугаата наадые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Б. С. Семенов нээжэ, амаршалгын үгэ хэлээ.

— КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар ойн баярай hур харбаанда хабаадагшадые, айлшадые амаршалаад, ажабайдал, ажалдаа амжалта туйлан зол жаргалтай ябахыетнай хүсэнэб, — гэжэ нүхэр Семенов юрөөгөөд — иимэ hайн, уужам ехэ ипподром алтан ойн хүндэлэлэй бэлэг болгон барижа үгэhэн Улаан-Үдэ хотын барилгашадта баяр баясхалан хүргэхэдэнь, эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана.

Спортын элдэб янзын хубсаhатай спортсменүүд хоорондоо hайндэрэй мүрысөө үнгэргэхөөр эндэ тараба. Ипподромой мори урилдаанай харгы дээрэ hур харбаан, бүхэ барилдаан, гиир үргэлгөөр hонирхолтой мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Мүн трибунын ара талада боксоор, волейболоор hонирхолтой наадан үнгэргэгдэжэ, спортдо дуратайшуулай анхарал татаhан байна. Илангаяа бүхэнүүдэй тулалдаан бултанай анхарал татаа. Юуб гэхэдэ, буряад барилдаанда дуратай бүхэшүүлэй дунда урда үдэрынь шанга тулалдаатай мүрысөөн боложо, эрхимлэгшэдынь hайндэрэйнгөө түгэсхэлэй наадан дээрэ барилдаха болоhон байба бшуу.

Трибунын урда хоёр тээ түхеэрэгдэhэн барилдаанай талмай дээрэ урда урдаhаа бүхэнүүд бодожо, одоошье гоё hайхан барилдаан эхилбэл даа. Хүнгэншэг бэетэйшүүл — дүрэ буляалдалгаар СССР-эй спортын мастер, буряад барилдаагаар республикын арбан хоёр удаа чемпион болоhон Виктор Баймеев барилдахаар бодожо ерэбэ. Нүгөөдэнь — Түнхэнэй аймагhаа ерэhэн нэгэдэхи разрядтай Даши Дондоков байба. Барилдаанай дүршэл ехэтэй болоhон Виктор нүхэртөө добтолhoop добтолоод, хэдэхэн минутын туршада, тэрэнээ дала мүрэ дээрэнь даража буушаба. Удаадахи ээлжээндэ Баймеевтэй барилдахаар бодоhон Зэдэ голой, Буряадай хүдөө ажахын институтай бүхэнүүд Николай Гомбоев, Александр Оглобин хоёр дүршэл ехэтэй бүхын оньhондо яаха аргагүй, диилдэхэ байшоо. Тиигэжэ Виктор Баймеев дахинаа — арбан гурбадахяа алтан ойн баярай hайндэрэй hур харбаанай чемпионой улаан лентэ мүр дээгүүрээ зүүбэл даа.

Хүнгэн бэетэй бүхэшүүл, аха дүүнэр — СССР-эй спортын мастер Валерий Иванов — Махутов, мастерта кандидат Федор Махутов, мүн мастерта кандидат Гомбо Гомбоев, нэгэдэхи разрядтай Зан Арменов гэгшэд түгэсхэлэй нааданда хүрэжэ ерэhэн байба. Эдэнэрэй дундаhаа жэл бүри шанга тулалдаатайгаар үнгэрдэг аха дүү Валерий Федор хоёрой дунда баhал hонирхолтой барилдаан болоо. Юуб гэхэдэ, эдэ хоёрой алиниинь диилэнэб, тэрэнь лэ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ байhан. Үнгэрэгшэ жэлдэ дүү — Федорынь шүүжэ, hур харбаанай чемпион болоhон юм. Харин мүнөө... тулалдаан түлэг дундаа. Алиниинь алин гэшэгүй, hайн добтолго, хамгаалгатай. Нэгэнэйнгээ мэхэ гарган добтолходо, нүгөөдэнь халба hүрэн гараад лэ байха юм. Тиигэ тиигэhээр барилдаха сагынь — 10 минута дүүрэжэ, аха дүү хоёрой уулзалга тэмсэлгээр дүүрэбэ. Зүгөөр чемпионоо тодоруулхын тула али нэгэниинь лэ шүүhэн байха ёhотой. Эндэ судьянар барилдаан дээрэ хэниинь эдэбхитэйгээр барилдааб гэжэ тодоруулхадаа, Валерий Махутовта чемпионой нэрэ зэргэ олгоо бшуу.

Дунда зэргын бэетэйшүүл — бүхэшүүл спортын мастер Геннадий Манжуев, мастерта кандидадуууд Олег Алексеев, Николай Очиров, Геннадий Махутов, Цэдэндамба Аюшеев гэгшэд үетэн нүхэд сооhоо урда үдэрынь шалгаржа, түгэсхэлэй тулалдаанда хүрэжэ ерэhэн байгаа. Барилдахаар хибэс дээрэ гаража ерэhэн Алексеев Очиров хоёрой дунда барилдаан үнишье болонгүй дүүрэшэбэ. Эндэ Олег Алексеев Хурамхаанhаа ерэhэн бүхые оройдоо 55 секундын турша соо гурбан мүсыень шоройдуулаа бшуу. Харин Геннадий Манжуев Геннадий Махутов хоёрhoo үлүү hайханаар барилдаха бүхэшүүл эдэнэрэй дунда байгаагүй. Юуб гэхэдэ, эдэ хоёр бүхэ нүгөөдүүлээ хая хаяhaap ерэхэдээ, хоорондоо барилдаха болобо ха юм. Зүгөөр эдэ хоёр арбан минутын туршада тулалдахадаа алиниинь алинааашье унагаажа ядаа. Судьянарай шиидхэбэреэр, эдэбхитэй, онобшотойгоор добтолhон Махутовынь шүүhэн дээрэ тоологдожо, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ болобо.

Олоной дунда гоё hайхан барилдаагаараа суурхаhан хүндэ бэетэйшүүл — дүрэ буляалдалгаар СССР-эй спортын мастер болоhон Илья Гармаев, спортын мастер, республикын хэдэн удаа чемпион ябаhан Анатолий Будунов, нэгэдэхи разрядтай Цырендоржи Махеев гэгшэд нүгөөдэ хибэс дээрэ барилдажа, сугларагшадай анхарал татаба. Буряад барилдаанай дүршэл hайн мэдэдэг Анатолий Будунов хоёрдохи хүнтэеэ барилдахаар бодобо. Дүршэлтэй энэ бүхэтэй тулалдахаар Түнхэнэй бүхэ Махеев гаража ерэбэ. Хоюуландаа хүдэр, томо бэетэйнүүд. Анатолинь бага зэргэ үндэршэг. Гоё hайхан добтолго, гохо дэгээ хэлсэжэ ябаад хоюулан барилдана. Нюдэ сабшаха хоорондо гэхээр, Түнхэнэй бүхэ гэнтэ добтолоод ерэхэдээ, нүхэрөө гоёхоноор дэгээдээд унагаажархёо. Нүгөөдэ тулалдаанда Илья Гармаевынь булюу хүсэтэй байба. Энэ бүхэмнай оройдоо 19-тэй боложо ябаhан. Тиигэжэ Илья республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Үдэрэй гурбан час. Алтан ойн баярай hур харбаанай наада харахаяа ерэгшэдэй дунда республикымнай 50 жэлэй ойн баярай hайндэртэ хабаадалсахаяа ерэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, республикын партийна, совет органуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүршэ область, автономито республикануудай делегацинууд, Буряад оронoймнай суута хүнүүд ипподром дээрэ байлсаба.

Энэл үедэ бүхэшүүл, hур харбагшад болон гиир үргэгшэдэй дунда hур харбалгын найр наадан дээрэ бүрин түгэс чемпион болохын түлөө hонирхолтой тулалдаан болохо байба. Бүхэшүүлэй дундаhаа Илья Гармаев Геннадий Махутов хоёр барилдажа, гоё hайхан барилдаагаараа айлшадаа баясуулба. Эндэ нүхэрөө үрөөhэн хүлhөөнь шүүрэн гэхэдээ, хибэс дээрэ даража буушалай. Хоёрдохи ээлжээндэ Алексеев Махеев хоёрой Алексеевынь шүүhэн байба. Эндэ шэгнүүртэн бүхэнhөө түрүүшын хоёр hуурида гараhан бүхэшүүл хабаадаhан юм. Гурбадахи ээлжээн дээрэ Манжуев аха дүү Валерий Федор Махутовуудые шүүхэдээ, түгэсхэлдэ Олег Алексеевтэй барилдаха болобо. Солбон хүнгэхэнөөр барилдадаг Алексеев тулалдаанай эхилхэтэй сасуу Манжуевтаа добтолжол оробол даа. Зүгөөр нүгөөдэ бүхэнь тиимэшье бэлээр дүрөө абхуулхаар бэшэ, добтолгодонь харюу үгөөд лэ байха юм. Харин өөрөө добтолон гэхэдээ, нүхэрэйнгөө доохонуур гэнтэ орожо ерээд лэ эрьелдэхын тэндэ тэрэнээ хибэс дээрэ унагаажархилай. Тиигэжэ Геннадий Манжуев республикын эрхим бүхын нэрэ зэргэдэ гурбадахяа хүртэхэ золтой байба.

hур харбалгаар үнгэргэгдэhэн нааданда республикымнай хүдөө нютагуудhaa эрхимэй эрхим мэргэн гэгдэhэн hуршад олоороо сугларaa. Эрэшүүл, эхэнэрнүүд үргэн сээжэ дээгүүрээ номо hуршаа татажа, эрхын шандааhа, нюдэнэй хурсые харуулhан байна. Эндэ СССР-эй спортын мастернууд Дансаран Дансаранов Александра Будаева хоёр бусадай дундаhаа мэргэн байжа, ойн баярай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Зүгөөр бүрин түгэс чемпионой нэрэ зэргэдэ үбгэжөөлнүүдэй дундаhaa Захааминhaa ерэhэн Цырempилов, залуушуул соохоо СССР-эй спортын мастернууд Эрдынеев, Тараскина гэгшэд хүртэжэ, үнэтэ бэлэг, чемпионой лентэнүүдые мүр дээгүүрээ зүүбэ. Гиир үргэлгөөр үнгэргэгдэhэн нааданда дүрбэн шэгнүүртэдэй дундаhаа ЛВРЗ-гэй спортын клубай спортсменүүд Александр Топоров, Геннадий Кириков, Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой хүдэлмэришэн Виталий Орлов, «Забайкалец» клубай Александр Поломошин гэгшэд hур харбаанай чемпионууд болобо. Эдэнэрэй дунда бүрин түгэс чемпионой тодоруулгын болоходо Поломошин эрхим байба. Энээгээр лэ хүн бүхэндэ мартагдашагүй баяр баясхаланта зугаа, найр наадамнай дүүрэжэ, ажалшад үдэшэ орой болотор сэнгэhэн, амарhан байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Зураг дээрэ: физкультурнигуудай парад.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ХИЛЫН ГААНАhАА

ЛОНДОН

Дж. Олдридждо Ленинскэ шан барюулагдаа

ТАСС

Англиин элитэ мэдээжэ уран зохёолшо Джеймс Олдридждо «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан барюулалгын баяр ёhолол СССР hээ Великобританидахи посольстводо болобо. «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан олгодог комитедэй үмэнэhөө СССР-hээ Великобританида байдаг элшэн сайд Н. М. Луньков, Дж. Олдриджо шагнал барюулхадаа, энэмнай уран зохёолшын хурса гүүрhанай хүсэн түгэс байhыень, эб найрамдал, арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсолго хани барисаа, харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ ниитын ехэ ажал ябуулга хэhыень мэдэрэлгэ болоно.

«Хүйтэн дайнай» хойшолонгуудай усадхагдажа, Вьетнамдахи дайнай дүүрээд байhан, Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөнэй Хельсинкидэ зарлагдаад байhан үедэ Дж. Олдриджо шан барюулалга тудалдаба гэжэ эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэдэлхэйн президент профессор Э. Бурoп мэдүүлээ.

Үндэр хайра шагналайнь түлөө «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан олгодог комитедтэ үнэн зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргөөд, хархис хүсэнүүдтэй, дай жүрөөдэгшэдтэй тэмсэл хэхэ гээшэ уран зохёолшын уялга болоно гээд Дж. Олдриджо хэлэбэ.

САНТЬЯГО

Чилиин правительстводa болоhон хубилалтанууд

ТАСС

Чилиин президент Сальвадор Альенде республикынгаа правительствые зарим тэды хубилгаба. Социалист Карлос Брионес — дотоодын хэрэгүүдэй, социалист Клодомиро Альмейда национальна обороны министрээр томилогдоо. Коммунист Хорхе Годой —ажалай, социальна хангалгын, коммунист Хосе Кадемартори—экономикын, хүгжэлтын ба hэльбэн шэнэдхэлгын, социалист Эрнесто Торреальба — хүдөө ажахын, зүүнэй үзэлтэй христиануудай партиин гэшүүн Педро Филипе Рамирес — ашагта малтамалай промышленностиин, радикал Эдгардо Энрикес гэгээрэлэй министр болоо.

Бэшэ министрнүүд правительствода хуушан тушаалнуудтаа үлэhэн байна.

Кабинедэй шэнэ министрнүүдэй тангаригаа үгэлгын баяр ёhолол дээрэ президент Сальвадор Альенде үгэ хэлэхэдээ, гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ онсо түсэбые шэнэ правительство бодото дээрэнь бэелүүлхэ зэргэтэй гэжэ тэмдэглэбэ.

ЖЕНЕВЭ

ШЭНЭ ЕХЭ ТУhА НЭМЭРИ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр США-да ошоод байха үедэ болоhон совет-американ хөөрэлдөөнүүд, шухала хэлсээнүүдтэ гар табилга буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хороохо, ядерна дайнай аюул сараха хэрэгтэ шэнэ туhа нэмэри болоно гэжэ Совет делегациин толгойлогшо А. А. Рощин, буу зэбсэг хуряаха комитедэй июлиин 3-да болоhон заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, медүүлээ.

Ядерна дай зайсуулан сараха тухай СССР-эй, Холбоото Штадуудай хоорондохи хэлсээн түүхэтэ удха шанартай гэжэ совет түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Тэрэ уласхоорондын байдал саашадань hайжаруулха, ядерна дай зайсуулан сараха, уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ шухала алхам болоно.

Ядерна буу зэбсэг тараагахагүй тухай договор hүүлэй табан жэлэй турша соо уласхоорондын оршомдо үндэр сэгнэлтэ абаhан байна. Энэ договороор харааалагдаhан уялгануудые дүүргэхын тула хоёр талын ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаhыень Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд элирхэйлэн харуулаа гээд А. А. Рощин тэмдэглээ.

Буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудаар тодорхой хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байhан тухайдаа Советскэ Союз, бусад социалис оронууд медүүлнэ гээд Совет делегациин толгойлогшо хэлэбэ.

КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаhан эб найрамдалта программа бодото дээрэнь бэелүүлгын үрэ дүн болоhон түгшүүрил hулаpуулха хэрэг туйлай ехэ удха шанартай гэжэ Монголой Арадай Республикын делегациин толгойлогшо М. Дугэрсурэн тэмдэглээ.

ЖЕНЕВЭ

Л. И. Брежневэй США-да ерэhэн тухай К. Вальдхаймай хөөрөөн

ТАСС

Л. И. Брежневэй Р. Никсонтэй хэhэн хөөрэлдөөнүүд түгшүүрил hулаpуулха, эб найрамдал, уласхоорондын харилсаа холбоо, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала туhа нэмэри хээ. Хөөрэлдөөнүүдынь эб найрамдалай хэрэгтэ ашатай туhатай байгаа гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Мүнөө бидэ ерээдүй тээшээ бата найдамтайгаар хаража шадахабди гээд К. Вальдхайм хэлэбэ. Түгшүүрил hулаpуулга бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ байна. Уласхоорондын харилсаа саашадань бэхижүүлхэ шухала.

ПРАГА

КПЧ-гэй ПЛЕНУМ ДЭЭРЭ Г. ГУСАК ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак КПЧ-гэй ЦК-гай эндэ боложо дүүрэhэн пленум дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. Чехословакиин хүдэлмэришэн ангиин, ажалшан арадай аша туhада харюусаhан хараа шэглэл манай парти баримтална гээд Г. Гусак тэмдэглээ. Энэ хадаа ехэ хэрэг мүн. Общестын хүтэлбэрилхы хүсэнэй үмэнэ оршоhон зорилгонуудые бэелүүлхэ аргатай хүсэн түгэс, ниитэ нэгэн парти манайда бии.

Промышленностьда, хүдөө ажахыда, Чехословакиин ажалшадай байдал hайжаруулгада туйлагдаhан амжалтанууд тухайда Г. Гусак тогтон хэлэхэдээ, байгша оной, мүн бүхы түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амажалтатайгаар дүүргэхэ этигэл найдабари түрүүлнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ

ХЕЛЬСИНКИДЭХИ ЗҮБЛӨӨН ДЭЭРЭ

ТАСС

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөн хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Богуслав Хнеупек юрэнхы хөөрэлдөөнэй үедэ үгэ хэлэхэдээ, Европодохи гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай ёho гуримууд ба Европын аюулгүй байдалай үндэhэ hуури тухай Генерельна Декларациин проект шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглээ. Совет документын ёho гуримууд Европын, бүхы дэлхэйн арадуудай аша туhада харюусана. Тиимэhээ энэ документ баталан абахые дурадханабди.

Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Дуглас-Хьюм үгэ хэлэбэ. Манай түбидэхи байдалай hайжаралга, тодорхойлон хэлэхэдэ, социалис оронуудай ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае хайжаруулга энэ зүблөө зарлалгада нүлөөлhэн байна гээд тэрэ тэмдэглээ.

Хельсинкидэ болоhон бэлэдхэлэй зүбшэлгын хөөрэлдөөнүүдэй зууршалалгануудта США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс үндэр сэгнэлтэ үгэбэ. «Европодо бата бэхи эб найрамдал хангаха гээшэ политикымнай шухала зорилго болоно» гэжэ президент Р. Никсон, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев hаяхан хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ hэн гэжэ тэрэ заагаа. Ядерна дай зайсуулан сараха тухай хэлсээ баталалга совет-американ харилсаандахи шухала шата болоно гээд У. Роджерс тэмдэглээ. Тэрэ Европодохи аюулгүй байдалда hайнаар нүлөөлхэ ёhотой.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөндэ хабаадажа байhан Польшын, Болгариин делегацинууд соёлой харилсаа тогтоохо, мэдээсэлнүүдые андалдан абалсаха асуудалаар документын хамтын проект олоной анхарал татаа.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүбшэлэлгын комитет байгуулха тухай шиидхэбэриин проект ЧССР-эй делегаци оруулаа. Энээндэ хабаатай Европын гүрэнүүдэй, США-гай, Канадын түлөөлэгшэдhөө комитет бүридэхэ ёhотой гээд документ дотор хараалагдана.

Европодохи аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөн дээрэ Венгриин Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Янош Петер, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Джузеппе Медичи, Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Хелюк Байюлькен, Швейцариин политическэ департаментын начальник П. Грабер, Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ахти Карьялайнен гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, энэ зүблөөнэй ехэ удха шанартай байhые тэмдэглээ.

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зүблөөнэй хаамал заседани болобо.

Уласхоорондын шэнжэлэл

СССР-БОЛГАРИ:

хани барисаан, аха дүүгэй холбоон

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныйн Болгариин Арадай Республикада албанай хэрэгээр, хани ёhoop айлшалга марксизм-ленинизмын үзэл бодолоор, шэнэ общество байгуулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ хамтынгаа зорилгонуудаар нэгэдэhэн хоёр ороной ба арадуудай бата бэхи хани барисаа, аха дүүгэй харилсаа холбооe шэнээр харуулба.

Н. В. Подгорный БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков хоёрой хани ёhоной уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ СССР-эй ба Болгариин хоорондохи харилсаануудай асуудалнууд, мүн уласхоорондын шухала асуудалнууд хаража үзэгдөө. Совет хүндэтэ айлшаниие Болгариин ажалшад угаа хани халуунаар угтаhан байна. Энэнь болгар-совет хани барисаанай митингын Софин тон томо «Универсиада» гэжэ зал соо болоходонь, илангаяа эли тодоор харагдана.

Совет-болгар харилсааа хадаа социалис оронуудай үнэхөөрөөл аха дүүгэй холбооной ба нүхэр ёhоной барисаанай үнэмшэстэй жэшээ боложо үгэнэ. Али алиндаа ашагтай туhатайгаар холбоо барисаанай байгуулагдаагүй тиимэ hалбариие хоёр ороной ажабайдалда олохогүйт. Болгариин газар дээрэ СССР-эй техническэ туhаламжатайгаар томо электростанцинууд, машина бүтээлгын, металлургическа заводууд, химическэ ба бусад предприятинууд баригданхай, баригдажашье байдаг. Болгари ондоо тээшэнь худалдадаг заншалта эд бараагаа манайдаа ехээр үгэдэг юм. Хоёр орон уласхоорондын оршомдо мүн лэ холбоотойгоор ябуулга хэдэг, Варшавска договорто, мүн СЭВ-тэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Советскэ Союзтай хани барисаан Болгарида угаа шухала удха шанартай гэжэ хэлэhэн өөрынгөө элитэ ехэ хүбүүн Георгий Димитровэй захяа заабариие Болгари үнэн сэхээр дүүргэнэ.

Аха дүү Болгарида нүхэр Н. В. Подгорнын айлшалалгые дэлхэйн бүхы хүгжэлтэдэ улам ехэ нүлөө үзүүлдэг боложо байhан социалис оронуудай нэгэдэл болон бата жагсаалые бэхижүүлгэдэ шэнэ шухала туhа нэмэри болоно гэжэ социалис оронуудай хэблэл тооломо. Мүнөө дэлхэй дээрэ, мүн Европо түбидэ «хүйтэн дайнhaa» ба зүрилдөөнhөө зайсажа, ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанууд заhаруулан hайжаруулагдажа байна. Энэ hайн хубилалтанууд хамагай түрүүндэ гадаадынгаа политическэ хараа шэглэлые шууд сэхээр зүбшэжэ бэелүүлдэг социалис гүрэнүүдэй хүсэ шадалай ба нүлөөнэй ургалтын үрэ дүн болоно. ФРГ, США болон Францида КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй hаяхан айлшалалгын дүнгүүдые Болгариин хүтэлбэрилэгшэд ба ажалшад ехээр hайшаана. Софида hаяхан үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Т. Живков иигэжэ мэдүүлээ: «США-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй hаяхан ошожо ерэлгэ, мүн баталhан хэлсээнүүд, тэрэнэй Париж оролго, ФРГ-дэ hаяшаг айлшалалга —эдэ бүгэдэ хадаа дэлхэй дээрэ политическэ оршон байдалай хубилжа байhанай, КПСС-эй XXIV съездын баталан абаhан эб найрамдалай программын үрэ ехэтэй байhанай эли тодо гэршэ боложо үгэнэ».

Социалис гүрэнүүдые саашадань улам нягтаар жагсаахын, тэдэнтэй али бүхы холбоогоо бэхижүүлэн үргэдхэхын тулада манай парти бүхы шухала юумэ хэхэ гээд КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум онсолон тэмдэглэhэн байха юм. НРБ-дэ нүхэр Н. В. Подгорнын айлшалалга имагтал иимэ зорилготой.

Бата бэхи эб найрамдалай үндэhэ hуури

650 миллион шахуу хүн зонтой эртэ урдын түби болгошо Европо мүнөө үедэ өөрынгөө түүхэдэхи эрьелтын үедэ ороод байна. Тэрэнэй газар дээрэ шахардуу шанга байдал улам элеэр hулаpуулагдана, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёhонууд баримталагдадаг боложо байна. Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной талаар зүблөөнэй нэгэдэхи шата энээндэ эли тодо гэршэ боложо үгэнэ. Тэрээндэ Европын 33 гүрэнэй, США болон Канадын түлөөлэгшэд хабаадана бшуу.

Түби дээрэхи аюулгүй байдалай үндэhэлхэ шухала гол ёhонуудые зүбшэн тодорхойлхо гээшэ СССР-эй, бусад социалис оронуудай үүсхэлээр Хельсинкидэ боложо байhан тус зүблөөнэй түрүүшын ээлжээнэй зорилго болоно. Эдэ гол ёhонууд Европодохи аюулгүй байдалай үндэhэ hууринууд ба Европын гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай гол ёhонууд тухай Генеральна декларациин проект соо эли тодоор, хүсэдэөр найруулагданхай. Тус проектые зүблөөндэ хабаадагшадай хаража үзэхын тулада СССР-эй делегаци дурадхаhан байна. Эдэ гол ёhонуудые зүблөөнэй баталан абабал, Европодохи аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной, үгэеэ ойлголсолгын үндэhэ hуури улам бэхижэхэ hэн гээд дэлхэйн түрүү үзэл бодолто олониитэ ба хэблэл Генеральна декларациин совет проектые тайлбарилхадаа онсолон тэмдэглэнэ. Тэрэниие «Эб найрамдалай асари ехэ түсэб» гээд Англиин «Морнинг стар» газетэ нэрлэhэн байна.

Аюулгүй байдалай асуудалнуудhаа гадна, Европын гүрэнүүдэй хоорондо элдэб hалбаринуудаар тэгшэ эрхэтэй, али алиндаа ашатай туhатай харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ хамаатай асуудалнууд зүблөөнэй хэлсэхэ зүйлдэ оруулагданхай. Экономикын, худалдаа наймаанай, эрдэм- техникын, талаар харилсаа холбоо хүгжөөхэ тухай хамтын мэдүүлгые ГДР-эй ба Венгриин делегацинууд зүблөөндэ хабаадагшадай үзэмжэдэ табяад байна. Соёлой харилсаа холбоо хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй талаар документын проектые Польшын ба Болгариин делегацинууд бэлдээ. Иимэ харилсаа холбоон Европын арадуудай байдал hайжаруулгада, оюун бодолойнгоо баялигуудые, халан абалсалгада угаа ехэ удха шанартай. Гүрэнүүдэй хоорондохи үргэн ехэ, удаан сагай холбоо барисаан Европодохи аюулгүй байдалай материальна үндэhэ hууринь болоно, тэрэниие улам бэхижүүлхэ байна.

Майда Баруун Германиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев иигэжэ хэлээ hэн: «Угаа ехэ hандаралда хүргэhэн, хэдэн олон миллион хүнүүдые үгы хэhэн ээрхэг түримхэй дайнуудай гуламта байhан тиимэ Европо саашадаа дахяад үзэгдэхэ ёhогүй. Тэрэнэй hуурние шэнэ түбиин—эб найрамдалай, бүхы гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэдэг, али алиндаа ашатай туhатай харилсаа холбоо тогтоон байгуулдаг түбиин ээлхые бидэнэр хүсэнэбди». Хельсинкидэ боложо байhан ниитэевропын зүблөөн Европые иимэ түбн болгрхо замдахи шухала шата боложо үгэнэ.

Д. ДЫМОВ, Ю. КОРНИЛОВ.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ харуулна:

19.00 — дамжуулгын программа. 19.05 — үхибүүдтэ — «Манайда пионернүүдэй театр айлшална» гэhэн да[…] жуулга. 20.00 — телепа[…] рама. 20.20 — «Уласх[…] рондын шэнжэлэл» (бур[…] даар). 20.40 — «Нүхэр ген[…] рал» — киноочерк. 21.00 — «Хүгжэмтэ салон» 21.45 — «Исход» — уран hайхан фильм.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-03547. Заказ № 004